

Jaarverslag Stichting M.E.E.RGroen 2022

In 2022 werd het draagvlak voor de Meerbomen.nu actie sterk verbreed

En hadden we veel plezier van een nieuwe kas in Rijsenhout

Jaarverslag Stichting M.E.E.RGroen 2022

Stichting M.E.E.RGroen is in september 2011 officieel opgericht. Sommige projecten zijn al in 1998 geïnitieerd. Dit is het 11e jaarverslag.

Inhoudsopgave

	blz
Hoofdstuk 1: Inleiding	
1.1 Doel en werkwijze	3
1.1.1 De '1+1=10' aanpak	3
1.1.2 Werkwijze	4
1.2 Het jaar in vogelvlucht	5
1.3 Organisatie	7
Hoofdstuk 2: Ontwikkeling deelname	10
Hoofdstuk 3: Werkzaamheden inhoudelijk	13
3.1 Organisatie	13
3.2 GreenTeens	13
3.3 Natuurmarketing	13
3.3.1 Publiciteit	13
3.3.2 Boek Code Rood	17
3.3.3 Boomweggeefactie	17
3.4 Beheerprojecten	18
3.4.1 Haarlemmermeer	18
3.4.2 Aalsmeer	22
3.4.3 Heemstede	23
3.4.4 Teylingen	26
3.5 Meerbomen.nu	27
3.6 Bouwprojecten en opvolging	29
3.7 Stadslandbouw	31
3.8 Educatie	37
Hoofdstuk 4: Financiën	38
Tabel 1: Projectenoverzicht 2022	12

Hoofdstuk 1: Inleiding

Dit is het inhoudelijke jaarverslag. Het financiële jaarverslag wordt apart opgemaakt.

1.1 Doel en werkwijze

Stichting M.E.E.RGroen is officieel opgericht in september 2011 maar verschillende projecten zijn al tussen 1998 en 2009 geïnitieerd. Dit is het 11^e jaarverslag.

Zoals de naam aangeeft streven we naar meer groen en dan met maximale biodiversiteit en geen 'gazonnetjes' groen.

1.1.1 De '1+1= 10'aanpak

M.E.E.R. staat voor de Maatschappelijke, Ecologische, Educatieve, Economische en Recreatieve meerwaarden die met actieve burgerparticipatie bereikt kunnen worden. Daarbij staat burgerparticipatie voor het nemen van verantwoordelijkheid voor een duurzame toekomst door er niet alleen over te vergaderen maar ook de handen uit de mouwen te steken.

Dat heeft wat uitleg nodig:

- 1: **Maatschappelijk** en sociaal willen we uitdragen dat er niemand met een beperking uitgerangeerd hoeft te zijn en dat er altijd mogelijkheden zijn om mee te doen en je nuttig te maken als je doet wat je wilt in plaats van wat je moet.
- 2: **Ecologisch** staan we voor een samenleving in evenwicht met de draagkracht van het ons omringende ecosysteem, waarin de mens niet alleen de natuur exploiteert ten eigen bate, maar waar er ook intrinsiek ruimte is voor de 48.000 soorten flora en fauna die in Nederland ook hun thuisland hebben.
- 3: **Educatief** geven we ruimte in onze projecten aan vele stagiaires en wordt er veel aandacht gegeven aan ecologische en soortenkennis. Wellicht het belangrijkste educatieve element, is het bijbrengen van praktisch inzicht en vaardigheden die in een kantoorwereld, waar we steeds meer naar toe groeien, steeds verder uit het zicht raken.
- 4: **Economische** meerwaarde brengt onze werkwijze ook mee, want bijna alles wat aandacht en zorg vereist kunnen we vanuit een vrijwilligersaanpak goedkoper of beter dan het bedrijfsleven. En als maatschappelijke organisatie met een duurzaamheidsambitie en plezier in het aangaan van een uitdaging, kunnen we veel met materialen die in het reguliere circuit afgekeurd zijn of weggegooid worden. Dat doen we ook in onze ambachtelijke productiewijze. Een boer probeert met machinaal werk 100 % oogst te realiseren in monocultures. Wij kunnen ambachtelijk 20 gewassen door elkaar kweken waarmee we 20 x 90% oogst oftewel 1800% oogst kunnen bereiken. Veel leuker en relaxter en ook een goede manier om (bv plaag) risico's te spreiden.
- 5: De **Recreatieve** meerwaarde staat voor het feit dat we geen wereldvreemde 'plantenmensen' zijn, maar dat ook de samenleving mag genieten van het fruit, de bloemenweides, de natuurspeelplaatsen, de groentetuinen en de insectenhôtels die we maken en beheren.

Met deze 5 punten is onze '1+1=10'aanpak nog niet compleet:

Daarnaast willen we graag dat alles wat we doen ten bate komt aan alles en iedereen. Dus het moet **leuk en waardevol** zijn voor :

- 1: jouzelf;
- 2: voor ons als organisatie;
- 3: voor de samenleving als geheel;
- 4: voor de natuur, de biodiversiteit;

5: volgens een ecologisch model dat nog meer dan 100.000 jaar mee kan, oftewel een inbedding van deze samenleving in het lokale en wereldwijde ecosysteem op een evenwichtige manier.

Zo kunnen we voor elke euro op diverse manieren verschillende soorten 10 tot 100 euro aan meerwaarden genereren.

Leuk, voldoening schepend en elke dag weer verrassingen: Daar doen we het voor! Ook in het Pabstlaan fruitpark

1.1.2 Werkwijze

Het M.E.E.RGroen burgerparticipatie-,vrijwilligersmodel is anders dan dat van de meeste andere groene organisaties. Wij doen niet alleen dingen die we leuk vinden, het gaat er ons om zoveel mogelijk maatschappelijk en politiek draagvlak te verkrijgen voor een samenleving die in evenwicht met zijn omringend ecosysteem nog een paar honderdduizend jaar mee kan. We kijken daarbij niet naar waar we zin in hebben of wat moet, maar naar wat nodig is en dat is met 20 wereldwijde ecologische crises zoals klimaat, biodiversiteit en noem maar op, niet vanzelfsprekend. Om die reden bieden wij inmiddels een 70-tal projecten aan waar '8' dagen in de week en '400' dagen per jaar aan meegedaan kan worden zodat tijdsbeschikbaarheid geen beperking is om mee te doen. Om dezelfde reden bieden we een scala aan van wel 25 soorten projecten zodat bijna iedereen die iets met 'buiten of natuur' heeft, er wel iets van zijn/haar gading kan vinden. Of dat nu bosbeheer, groentetuinen, bloemenweides, natuurspeelplaatsen, ijsvogelwanden of het bouwen van insectenhôtels is. Doe maar mee, is de boodschap. We zijn dus erg gefocust op de mogelijkheid dat zoveel mogelijk mensen en organisaties de handen uit de mouwen (willen) steken en niet blijven hangen in klachten of vergaderen over wat niet naar het zin is.

Niet al onze projecten hebben de potentie om de hele samenleving te verenigen om er 'samen iets leuks' van te maken maar 1 project heeft die potentie zeker wel en dat is de boomweggeefactie die we al sinds

2009 houden. In 2020 beleefde deze actie een doorbraak: De Meerbomen.nu actie die nationaal ging en in 2022 de miljoenste boom redde en waar steeds meer overheden, burgers en organisaties aan mee doen.

1.2 Het jaar 2022 in vogelvlucht

Onderstaand noemen we de meest in het oog springende ontwikkelingen van dit jaar met een compleet verslag verderop in dit jaarverslag:

- 1: Onze Haarlemmermeerse Boomweggeefactie is geëxplodeerd naar heel Nederland
- 2: Opvallende stijging van Bedrijvenparticipatie
- 3: Nieuwe projecten
- 4: VOORbeeld prijs van € 20.000 en meer
- 5: Een opvallende uitsmijter van het jaar

1: De meerbomen.nu actie groeide dit jaar van 3000 deelnemers naar 6000. We oogstten in december de 1 miljoenste boom sinds september 2020. Inmiddels steunen 9 provincies, het Ministerie van Landbouw en natuur), SBB, de struikrovers, de reclassering en Prorail onze actie. Samen hebben die voor 2 miljoen bomen getekend in oktober 2022. Ook de boomuitgiftedagen in maart waren een groot succes met massa's mensen die bomen kwamen halen: 1800 in Aalsmeer (1^e keer), 250 in Haarlemmermeer (13^e keer) en 400 in Teylingen (1^e keer). Naast projecten in heel Nederland (meer dan 500 van 1-11 tot Kerst) begint er ook beweging te komen over de landsgrens.

 Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit Minister Christianne van der Wal, Minister Natuur en Streekliefde "Wij hadden de Bomenplanter mogelijk, en kunnen nu samen verduurzamen!" "Wij verplanten 150.000 bomen en struiken in de winter van 2022/2023"	 Provincie Noord-Holland Gedeputeerde Esther Rommel, Provincie Noord-Holland "Wij verplanten 50.000 bomen en struiken in de winter van 2022/2023"	 Provincie Utrecht Gedeputeerde Marjan Stierk, Provincie Utrecht "Wij verplanten 50.000 bomen en struiken in de winter van 2022/2023"	 LandschappenNL Bramens Directeur Harmie Heikens, Graaiboeder "Wij voeren participatie voor Meer Bomen Nu"	 ProRail Handrick Geerink namens namens directeur-bestuurder Hank Bartelink, Landschapszorg Nederland "Samen zorgen en verplanten met aandacht voor landschap"	 ProRail Regiodirecteur Harry Homan, ProRail "Wij verplanten 10.000 bomen en struiken in 2022/2023"
 Provincie Zuid-Holland Weger Zwiestre namens Gedeputeerde Berend Poljer, Provincie Zuid-Holland "Wij verplanten 50.000 bomen en struiken in de winter van 2022/2023"	 Provincie Gelderland Ernst Baere namens gedeputeerde Pieter Drenth, Provincie Gelderland "Wij verplanten 10.000 bomen en struiken in de winter van 2022/2023"	 STRUIKROVEN Bernice Knappe, Stichting Struikroven "Wij werken samen aan circulaire groenruimte, voor leeflijke en duurzame omgevingen."	 Provincie Noord-Brabant Namens Gedeputeerde Hagar Roijackers, Provincie Noord-Brabant "Wij gaan minimaal 25.000 bomen planten in 2022/2023"	 om nieuwe energie Jachem van Egmond, om nieuwe energie "Wij verplanten 30.000 bomen naar landbouwlocaties"	 Reclassering Nederland Alex Blok, Bestuurssing Nederland "Wij gaan bomen verplanten met Meer Bomen Nu"
 Hof van Twente Wilco Pesman, Gemeente Hof van Twente "Wij verplanten 25.000 bomen voor andere (ouwer) boom!"	 Gemeente Schagen Bas Sijkesman, Gemeente Schagen "Wij verplanten 75.000 bomen."	 ivn natuur educatie Karin en Genee, ivn Natuureducatie "Wij gaan de natuur in voor meer bomen (NBO)"	 Hollands Kroon Stefan Lauwereke namens Wethouder Lilian Peters, Gemeente Hollands Kroon "Wij verplanten 25.000 bomen"	 Provincie Zeeland Gedeputeerde Anita Pijetink, Provincie Zeeland "Wij verplanten 30.000 bomen en struiken in 2023"	Dit is een campagne van:

2: Bedrijvendagen: sinds het einde van de Corona lockdowns (juni 22) is er een grote run op ons door bedrijven en scholen die er graag uit willen en iets bij willen dragen: Cap Gemini (6x), ING (5x), Microsoft (2x), Triodos, Philips, Swiss Re, Hilton, Accord Hotels, Twynstra en Gudde, L'Oréal (3x), Wij Heemstede en

Politieke partijen zoals VVD, PvdA en D66 en nog talloze anderen en scholen zoals Hageveld en Montessori Lyceum brachten onze meewerkende deelnemers van 1300 vorig jaar op 1800 dit jaar; 150 daarvan vormen onze vaste kern voor 71 projecten. Samen verzette iedereen bijna 8000 mensdagen werk.

3: Projecten. Er is veel reuring rond de Voedseltuin op Park2020 waar we in maart hoorden dat we per onmiddellijk weg zouden moeten. Inmiddels is die dag verschoven tot 1 april 2023 maar gebouwd kan er niet worden tot halverwege 2025. We hebben actie genomen en dat heeft 2 nieuwe plekken opgeleverd: een kas van 10.000 m² in Rijsenhout waar we inmiddels 3500 m² van teelt klaar hebben maar waar alleen kasgroenten in kunnen. Dus de 2^e plek: in het nieuwe Lincolnpark naast de Meerkerk heeft meer potentie als nieuwe uitvalsbasis. Die is ook 10.000 m² en is waarschijnlijk in de loop van 2023 klaar om in te gaan werken. Dus we werken er naar toe om daar in te faseren vanaf april en vanaf november 2023 uit te faseren op Park 2020.

Andere nieuwe projecten zijn: de bloemenweide bij het Streekziekenhuis Hoofddorp, het Pabstlaan fruitpark wat erg mooi is geworden en ook de ontwikkelingen in het Sorghbosch gaan de goede kant op. Ook in Teylingen komen er parken, bloemenweides en een klimaatbos met hulp van burgers en gemeente.

Inmiddels hebben we naast een winkeltje 4 grote afnemers voor onze biologische streekproducten en een 5^e en 6^e zitten er aan te komen. Farmkitchen is daar de grootste van. Alles bij elkaar hebben we meer dan 5 ton producten geleverd. Volgend jaar zou dat meer dan 10 ton moeten kunnen worden.

Ook zijn er projecten die minder goed gaan: De steun in Mariënheувel van het hotel is grotendeels weggevallen sinds zij het overnamen van de ontwikkelaar en ook op de Forten in Hoofddorp en Kudelstaart zijn er complicaties en gebrek aan handjes. Maar de tuin van Den Burgh is na 2 jaar weer terug in beheer.

4: VOORbeeldprijs van € 20.000 en meer. Er zijn bedrijven die het hart op de goed plek hebben. VOOR.nl is zo'n bedrijf voor personeelsmanagement in de zorg. Zij maken jaarlijks als een van hun maatschappelijke initiatieven, 10% van hun omzet (niet van de winst!) beschikbaar voor maatschappelijk initiatieven onder de titel VOORbeeld projecten. Wij werden getipt dat dat speelde en schreven ook in. Meer dan 80 organisaties schreven in. Alles was gefocust op de mens (kanker, speelplekken, duurzame winkel, educatie, etc), ons initiatief was gefocust op het ecosysteem: in 5 gemeentes aandacht voor wilde bijen en meer biodiversiteit. Het werd een lang en slopend proces met stemrondes, jury gesprekken, pitches en uiteindelijk waren we één van de 5 voorstellen die in de prijzen vielen en kregen we € 20.000 van de €70.000 die we aangevraagd hadden. Met deze prijs konden we 2 van de 5 project uitvoeren: 3 ha bloemenweides in Hoofddorp erbij en stinsenbollen in het Sorghbosch in Heemstede.

Naast de VOORbeeldprijs werden we ook verrast met het feit dat de leerlingen van een basisschool in Hoofddorp de helft van de opbrengt van een duurzaamheidsactie aan M.E.E.RGroen schonken: €1.600. Als bedankje hebben we alle leerlingen en het personeel een krop sla cadeau gedaan (400 x!) en we kregen € 450 uit het Meerlandenfonds voor gereedschap.

5: Een mooie uitsmijter van het jaar is dat we een aanbod kregen van 3,6 miljoen verwilderingsbollen en het leuke is dat dat aanbod het gevolg is van de € 5000 aan bollen die we officieel gekocht hebben van het budget van het VOORbeeld project. We zijn nu druk bezig om daar gegadigden en plekken voor te zoeken. Die bollen moeten voor half januari de grond in (3,6 miljoen bollen hebben een commerciële tegenwaarde

van € 360.000). Deze bollen delen wij nu ook uit in het hele land zodat er nog meer biodiversiteit op de kaart komt te staan.

1.3 Organisatie

Met de ambitieuze doelstellingen en de beperkte financiering van onze stichting blijft het bestuurlijk moeilijk. De doelstellingen van de stichting zijn zoveel omvattend en onze ecologische en maatschappelijke doelstellingen staan soms zo ver af van de gangbare mores in de samenleving, dat het moeilijk is om bestuursleden te vinden die in staat zijn de vertaalslag te maken tussen wat we doen en waar we heen willen naar de vele maatschappelijke partijen en met name het bedrijfsleven en overheden. Wat we zoeken is een aantal bestuursleden met een groot maatschappelijk en politiek netwerk die full time in dienst komen om het overleg in kantoor tijd wat nodig is om instanties en overheden mee te krijgen, te voeren. Maar daarvoor ontbreken de fondsen omdat natuur en groen meer gezien worden als een kostenpost waarop steeds verder bezuinigd wordt. Dat is een soort catch 21 situatie waar we als stichting nog onvoldoende antwoord op hebben.

Bestuursleden zijn:

Directeur/Voorzitter: F.B. van der Laan;

Algemene leden: T. van Oostwaard, B. Klaassen, S. Seetz

Adviseurs: Reinier ter Kuile, Grant Holton, Dick vd Spek en Sander Rijnsaardt

In zijn werkzaamheden wordt de directeur bijgestaan door een team dat deels als ZZP-er wordt betaald en deels op vrijwillige basis werkzaamheden organiseert en begeleidt.

Adri Huiberts is 5-6 dagen per week een dragende kracht en 'directeur' insectenhôtels, irrigatie en materiaalbeheer

De kern van het team bestond uit:

- Mario Elshout: Coördinator Voedseltuin Park 2020 en bomenhubs Hoofddorp, Sassenheim en Aalsmeer
- Joop v/d Pol: Coördinator Werkgroep Wijktoen Houtwijkerveld
- Jeroen Doesburg: Coördinator Jansonius natuurstrook werkgroep
- Christoph Kokhuizen: Coördinator werkgroep Fort Hoofddorp
- Thalmon Overbeek: Coördinator werkgroep Zeilfort
- Rob Choufoer en Sander Rijnsaardt : Coördinatoren werkgroep Mariënheuvel/ Sorghbosch/ Noordwijk
- Remi van der Laan: Webmaster
- Mieke van Leeuwen :communicatie

Aangevuld met ervaren vrijwilligers zoals Jan Terwel, Adri Huibers en Ellen Hokke die allerlei taken en werkzaamheden zelfstandig verrichten en/of groepen kunnen en willen begeleiden.

Ook werken we nauw samen met de boswachters van Groenendaal Rogier Veldhuisen en Cees Versluis en met Richard en Bruna Kortenoeven, eigenaren van de kas in Rijsenhout en de beoogde eigenaar van het Zeilfort Marijn de Liefde.

Onze 'Hof fotograaf' John van Loon, die veel van onze projecten professioneel documenteert verdient een eervolle vermelding.

Van onschatbare waarde (wederzijds) is de samenwerking met het Meerbomen.nu team van Urgenda en met name Marga Witteman, Tsjard Hofstra , Hanneke van Ormondt, Bonnie Snoek en inmiddels 9 provinciale coördinatoren.

In totaal werden in 2022 door 1800 (was 1300 in 2021 en 950 in 2020) verschillende mensen ruim 8000 (was 7000 in 2021 en 5700 in 2020) mensdagen aan werk verzet op ruim 1100 ha (was 600) in 71 (was 53 in 2021 en 38 in 2020) verschillende projecten. Naast de regionale projecten die we jaarrond uitvoeren, is het aantal mensen en terreinen waar we via meerbomen.nu ook aan werken zeer sterk in opkomst. Tussen november en maart werken we eigenlijk door het hele land heen om de finesses van het Haarlemmermeerse boomweggeefmodel uit te leggen en in te voeren.

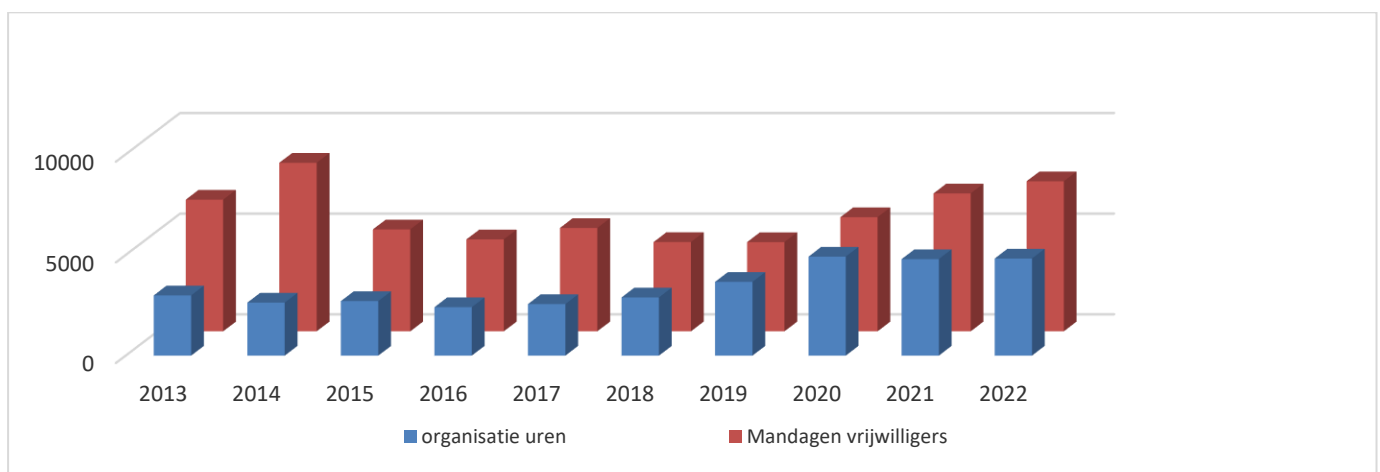
Hoofdstuk 2: Ontwikkeling deelname

Het M.E.E.RGroen burgerparticipatie-model is zo flexibel mogelijk in het aanbod van werk zodat bijna iedereen een onderwerp of een activiteit van zijn/haar gading kan vinden.

Het werk varieert van ‘buffelen’ tot fysiek lichte werkzaamheden of gastheer/gastvrouw zijn, stadslandbouw, natuurbeheer en natuurontwikkeling, het werven, begeleiden en opleiden van vrijwilligers, planten kweken, maken van video documentaires (zie website en youtube kanaal St.meergroen), foto documentatie, columns en blogs, educatieve routes maken inclusief rondleiden, fondsenwerving, technische werkzaamheden zoals het bouwen van nestkasten, insectenhôtels en dan natuurlijk bestuurlijk werk waaronder financieel beheer, netwerken, publiciteit, fondsenwerving, acquisitie en projectontwikkeling.

In tijdsbesteding zijn we ook zo flexibel mogelijk: Er wordt gestreefd naar een vaste groep deelnemers die een bepaald project of gebied in ‘eigendom’ neemt en er wekelijks of maandelijks aan werkt. Deze werkgroepen worden aangevuld door groepen vrijwilligers die af en toe, b.v. op een teambuildingsdag, op NLdoet, de nationale natuurwerkdag, Earth Day, of voor een stagedag komen helpen. We zeggen wel eens dat het bij M.E.E.RGroen elke dag NLdoet en nationale natuurwerkdag tegelijk is. En hoe groter en gemotiveerder de groep is die zich aanmeldt, hoe flexibeler wij worden in het faciliteren van de wensen. Zo worden bijna op 360 dagen van het jaar en 7 dagen per week activiteiten uitgevoerd op een of meer plaatsen tegelijk. Onderstaande grafiek geeft de ontwikkeling aan van de activiteiten, arealen in beheer en de overhead aan organisatie en begeleiding.

Er is sinds een aantal jaren weer een gestage groei van het aantal mensdagen/vrijwilligers die zich inzetten. Het enige wat we kunnen meten is het aantal mensdagen dat er in het veld gewerkt wordt. Daarmee gepaard gaande is er meer tijd nodig voor het organiseren van alle activiteiten. Deze organisatie inzet is echter maar een fractie van wat M.E.E.RGroen losmaakt, van mensen en groepen die zelfstandig werkzaamheden uitvoeren en wat te denken van het Meerbomen.nu team waar M.E.E.RGroen onderdeel van uitmaakt waar soms 10-12 mensen via Urgenda aan werken. Ook het areaal in beheer wordt met alle projecten buiten de regio steeds diffuser om te meten. Het is bv. moeilijk aan te geven hoe vaak we er werken en in welk deel van elk terrein waar we het beheer eenmalig of structureel doen al of niet in aanvulling op wat anderen en de eigen beheerders doen. Hoeveel het exact is, is niet onze hoogste prioriteit. Het hoofddoel is dat het belang van burgerparticipatie en ecologisch beheer draagvlak en handen en voeten krijgt en die trend is duidelijk positief.

De bijbehorende getallen zijn:

De bijbehorende getallen zijn:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
organisatie uren	2748.5	2991	2633	2709	2405	2562	2890	3666	4918	4794	4885
Mensdagen vrijwilligers	3942	6540	8374	5061	4567	5136	4434	4430	5670	6850	8080

Stichting M.E.E.RGroen ontwikkelde zich in de begin jaren snel door deelname van veel (maatschappelijke) stagiaires en een paar grote groentetuinprojecten zoals de kas in Aalsmeer en de Tudortuin waar tientallen mensen elk week bij betrokken waren. Toen die projecten in het landelijke maatschappelijke stageprogramma wegvielen zakte de deelname wat in. Het aantal projecten neemt nog steeds toe. In 2012 hadden we 25 projecten op 58 ha. In 2022 nam het aantal projecten t.o.v. 2021 toe van 53 naar 71 op een areaal van meer dan 1100 ha. Op dit moment is de grootste activiteit de meerbomen.nu actie en daarvan rekenen we in dit verslag slechts dat deel mee wat rechtstreeks onder M.E.E.RGroen begeleiding wordt uitgevoerd. In heel Nederland zijn er (status jaarwisseling 2022/2023) ca 6000 mensen actief in meer dan 1000 oogst- en plantlocaties waarvan het areaal niet meer te overzien is. De deelname in 2022 is ook positief beïnvloed door veel bedrijven deelname. Van de 1788 mensen die minstens 1 dag actief waren bestaat de kerngroep uit 150 mensen. Deze groep vormt de ruggengraat voor de uitvoering van 71 projecten. Dat houdt dus niet over. Sommige projecten hebben een vaste groep van 10-15 mensen maar de meeste projecten wordt door 2-5 mensen getrokken maar dit alles dus af en toe wel aangevuld met bedrijvendagen. De aantallen mensen die per jaar per project betrokken zijn staan vermeld in de tabel op de volgende pagina.

Hoofdstuk 3: Werkzaamheden inhoudelijk

M.E.E.RGroen runt een verscheidenheid aan projecten op uiteenlopende gebieden: natuurbeheer en stadslanbouw maar ook het bouwen van insectenhôtels, de aanleg van boomgaarden, de bouw van natuurspeelplaatsen, de opleiding en begeleiding van stagiaires, jeugdactiviteiten, het organiseren en het oprichten van burgerparticipatieplatforms. Daarbij komen werkzaamheden voor als voordrachten, lezingen, vergaderingen, websites, het opzetten van financiering en organisatie en het maken van documentaires. Het doel van de projecten is, mensen de gelegenheid bieden kennis, ervaring, beleving en affiniteit op te laten doen door zelf verantwoordelijkheid te nemen en zelf de handen uit de mouwen te steken voor een bijdrage aan de sociale en ecologische leefomgeving. In tabel 1 wordt een overzicht incl. verantwoording gegeven van soorten activiteiten, het startjaar, het areaal, het aantal deelnemers in 2021 en in 2022 (in mensdagen), de begeleiding/organisatie (in uren).

Er zijn projecten bij die langer lopen dan Stichting M.E.E.RGroen bestaat. Dit komt omdat die projecten eerder zijn gestart en in 2011 door M.E.E.RGroen zijn overgenomen/gecontinueerd die eerder onder De Heimanshof waren gestart.

Tabel 1: Projecten overzicht 2022

Onderstaand staan de projecten van 2022 aangegeven met de aantallen mensdagen en organisatie uren en de aantallen vrijwilligers die er in hebben deelgenomen. De nieuwe projecten van 2022 staan aangegeven **in deze kleur**.

volgnr	Project	startjaar	opp (ha)	Mensdagen*	Mensdagen* 2022	org. uren	Deelnemers '22 **
A	Organisatie						
1	Organisatie	2011	nvt	588	624,5	1475	12
2	Greenteens opgeheven	2010	nvt	1	0	0	0
B	Natuurmarketing						
	Columns en vlogs	2006	nvt	158	550,5	283	6
4	Boek Code Rood	2011	nvt	3	2	1	1
5	Boom uitdeelactie	2009	nvt	214	758	61	2500
C	Beheer projecten						
6 tm 10	Bloemenweides Floriande	2008	6	52	104,5	32	60
11 tm 17	Bloemenweides Overbos	2007	4	22	72,5	22,5	60
17	Spoorlaan HD	2021	0,5	4	5,5	6	5
18	Bloemenweide Ziekenhuis	2022	1	0	9,5	2	3
19 tm 24	Bloemenweides Heemstede	2018	2,9	124	91,25	58,5	22
25	Pabstlaanpark HD	2021	1,5	4	277,5	94	100
26	Groene Carré HD	2009	1	18	3,25	9	4
27	Groene Weelde HD	2010	5	12	46,5	15	38
28	Wandelbos Hdorp	2022	6	5	40	20	40
29	Houtwijkerveld wijktuin HD	2010	2.5	51	67,5	36	15
30	Rotsen veld HD	2011	1	15	16,5	23,5	6
31	Meermond HS	2013	5.5	566	832	231	30
32	Mariënheuvel HS	2020	17	707	157,5	82	15
33	Landgoed Groenendaal HS	2015	90	158	310	43	200
34	Sorghbosch HS	2018	6	185	566	115	120
35	Pop Up parkje opgeheven	2017	0.02	18	19,5	20	5
36	Zonnepanelen veld HD	2017	0.5	2	1	1	1
37	Jansonius terrein HD	2018	1	60	39,5	27,5	8
38 tm 58	Meerbomen.nu	2020	1000+	2130	1261	563	500
59, 60	Teylingen	2021	3,75	27	176,75	67	40
61	Fort Hoofddorp	2020	0,8	441	362,25	66	15
62	Fort Kudelstaart	2020	1,5	266	205,75	130	15
63	Water zuivering Aalsmeer	2021	3	2	38	10	10
D	Bouwprojecten						
64	Insectenhôtels	2009	nvt	76	61	56	20
E	Stadslandbouw						
65	Nanningatuin HD	1996	0.2	171	166	297	6
66	Voedseltuin Park 2020 HD	2015	0.45	798	966,25	761	200
67	Pharostuin HD	2022	0,1	0	7,5	10,5	
68	Kas Rijsenhout	2022	1	0	278	252	60
69	Lincolnpark HD	2022	1	0	1,5	4	6
70	Tuin Den Burgh HD	2018	0.1	0	6,5	7	7
	totaal		1154	6878	8125,5	4881,5	nvt
F (extra)	Educatie						
71	Stagebegeleiding/deelname	2008	nvt	151	605	252	350

*Met mensdagen worden hier vrijwilligersmensdagen bedoeld. Die zijn meestal niet 8 uur, maar 6 of 7 uur, waarvan circa 1-2 uur besteed wordt aan rondleidingen, socialiseren, koffie drinken, etc. en er 4-6 uur netto echt gewerkt wordt.

**De deelnemers per project kunnen niet opgeteld worden omdat veel mensen aan meerdere projecten meewerken.

*HS=Heemstede; HD=Hoofddorp

3.1 Organisatie (nr 1 in tabel 1)

'Organisatie' omvat alle activiteiten, meestal van directeur en bestuursleden die niet rechtstreeks aan een project gekoppeld kunnen worden, zoals bestuurlijke activiteiten en vergaderingen, rapportage, boekhouding en administratie, netwerken en contacten onderhouden, de aanloopfase voor nieuwe projecten, lezingen geven en vergaderen, nieuwe vrijwilligers zoeken plus inwerken en acquisitie activiteiten, voordat een project operationeel wordt. Daar hoort ook bij het aanwezig zijn op talloze sociale media van bv vrijwilligerscentrales in de regio, persberichten maken, het organiseren en bekend maken van landelijke gerelateerde activiteiten zoals NLdoet, Burendag, Nationale Natuurwerkdagen, Earth Day, Fête de la Nature, etc. en het inspelen op de behoefte van bedrijven en organisaties voor teambuilding, MVO en MBO activiteiten het schrijven en opvolgen van projectvoorstellen en opvolgen en invullen van formulieren voor financieringsmogelijkheden, etc. De uren voor de organisatie van de meerbomen.nu actie zitten hier niet in verwerkt. Die staan onder project 36-56 vermeld.

3.2 GreenTeens (nr 2 in tabel 1)

De GreenTeens zijn eind 2019 overgestapt van De Heimanshof naar Stichting M.E.E.RGroen. Deels door de leeftijdsopbouw van de leden die gingen studeren en deels door de Coronabeperkingen is deze potentieel veel belovende jeugdafdeling van M.E.E.RGroen sinds 2021 helaas niet aan activiteiten toe gekomen en is daarom opgeheven.

3.3 Natuurmarketing

3.3.1: Publiciteit (nr 3 in tabel 1)

Natuurmarketing is een essentieel onderdeel van ons werk. Gezien de vooroordelen die er over het werken in de natuur bestaan, is een permanente stroom van nieuws nodig om te onderstrepen hoe leuk, voldoening scheppend en gezond het is om samen de handen uit de mouwen te steken en om door te geven hoeveel inspiratie en energie dat op kan leveren. Die stroom van nieuws is bedoeld om steeds meer mensen te bereiken en levert op termijn hopelijk het draagvlak op waardoor ze besluiten om ook een keer te komen kijken en mee te doen. Het team wat zich daar voor inzet naast de directeur die de meeste inhoud verzorgt zijn :

- Mieke van Leeuwen en Maxime Weidema, die vlogs inspreken en zorgdragen voor de vormgeving;
- Dick van de Spek is dagelijks actief op sociale media, houdt relevante ontwikkelingen in de wereld bij om op in te spelen en verzorgt het doorgeven van de M.E.E.RGroen berichtgeving op Facebook, Youtube, Twitter, Mastodon, Instagram en andere relevante kanalen;
- Grant Holton is bezig met de ontwikkeling van een internationaal netwerk; Hij zoekt partners en verbindingen met andere groene organisaties en ook het bedrijfsleven om de M.E.E.RGroen en de meerbomen.nu) aanpak buiten Nederland aansluiting te laten vinden. Dit is een nieuwe ontwikkeling sinds 2022 waarvan we in 2023 de eerste concrete resultaten en samenwerkingsverbanden verwachten;

Ten opzichte van 2021 heeft dit team heel wat meer werk verzet (550 in plaats van 157 mensdagen werk):

Onze natuurmarketing in 2022 bestond uit:

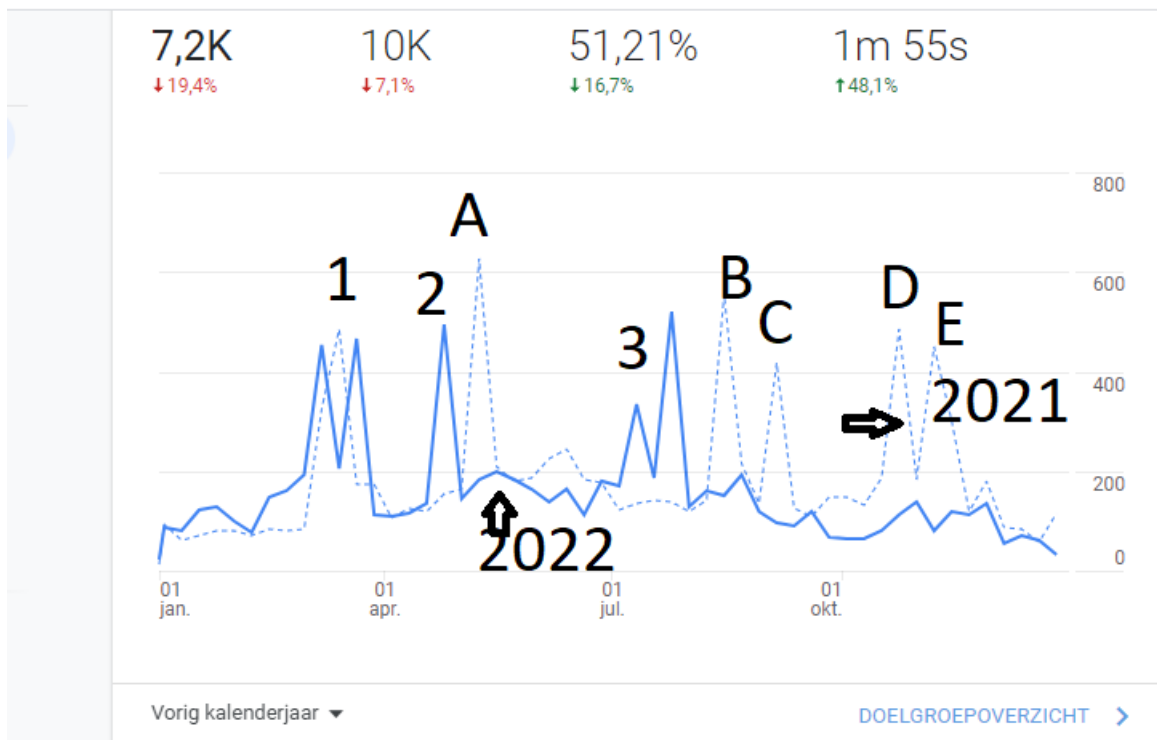
- Persberichten over activiteiten met een bredere ambitie dan de dagelijkse M.E.E.RGroen projecten (in 2022 19x). Onderwerpen betreffen zaken als NLdoet, burendagen, het starten van het

Pabstlaan fruitpark, boomweggeefacties in Haarlemmermeer, Heemstredre, Aalsmeer, Teylingen, St Maartencursus, het opheffen van de Voedseltuinen, rondleidingen over bloemenweides, e.d.

- De tweewekelijkse Flora en Fauna column in de HC en op de website kwam 24x uit in 2022. Tot 2015 verscheen deze column wekelijks en door een bezuiniging bij de krant daarna om de 14 dagen. Inmiddels zijn er 542 columns verschenen. De column is gericht op het onder de aandacht brengen van bijzondere flora en fauna in de Haarlemmermeer. Dus 542 soorten zijn er inmiddels behandeld van de ca 10.000 soorten die er in de polder voorkomen. De gedachte achter de column is dat als het algemene beeld is dat de Haarlemmermeer 'een kleibak is met wat aardappels, onkruid en veel kantoren' dat er minder zorgvuldig met het beheer van de openbare ruimte wordt omgegaan dan wanneer men zich realiseert dat er talloze bijzondere en zeldzame soorten voorkomen en dat er ook in de Haarlemmermeer bijzondere natuur voorkomt die de moeite waard is om een eigen plekje te gunnen, te bekijken en te beschermen. Een 2^e en 3^e reden voor de column is om contacten te leggen met andere natuurkenners en mensen die mee willen helpen om de handen uit de mouwen te steken. Per column komen er tussen de nul en 10 reacties, afhankelijk van het onderwerp.
- De wekelijkse blog op zaterdagavond op de website (52x in 2021) met een overzicht van wat er die week gebeurd is. Inmiddels zijn er 423 blogs verschenen sinds 2014.
- De 4-wekelijkse vlogs op youtube had 12 producties in 2022. Deze vlogs geven een maandelijks overzicht in de vorm van filmpjes en foto's van de manier waarop we werken en de resultaten. Bij het maken van de vlogs, met mede als doel om ook de jongere generaties te bereiken, hebben een aantal mensen intensief meegewerkt. Insprekers waren Mieke van Leeuwen en Maxime Weidema. De vlogs lopen sinds oktober 2017 en sinds die tijd zijn er 77 gemaakt. Het aantal abonnees op ons St.meergroen kanaal laat met 97 nog te wensen over.
- Vanaf augustus 2021 kregen we de gelegenheid om een wekelijkse natuurcolumn in de Heemstedse Courant te plaatsen. Daar hebben we 58 keer gebruik van kunnen maken totdat de krant in november 2022 opgeheven werd. De column wordt wel gecontinueerd op onderstaande vermelde digitale media in de regio.
- Alle blogs, columns en vlogs werden ook wekelijkse gedeeld met een aantal digital media, die deze naar lokale of bredere relevantie door plaatsten in NImagazines.com, 020magazines.com, 023 magazines.com, etc. en naar haarlemmermeer.nieuws.nl, heemstede.nieuws.nl., teylingen.nieuws.nl, bloemendaal.nieuws.nl, etc. waar relevant.
- De website stichtingmeergroen.nl. De website wordt vooral actueel gehouden met de blogs, de flora en fauna columns en de youtube vlogs. De webmaster is Remi van der Laan.
- Dit jaar hadden we veel last van trollen aanvallen waardoor de site een aantal keer zelfs door de provider, uit de lucht werd gehaald. Het was veel werk om de beveiliging adequaat te maken. Daarnaast is er mede door de hulp van Grant en Maxime een Engelse summary op de site gekomen. Met onze huizenhoge ambities zijn er ook altijd handjes te kort. Daarom zijn er 6 vacatures op de site geplaatst.

Alle accounts > Stichting MEERGroen

All Web Site Data ▾

- Website bezoek 2021 en 2022
 In bovenstaande grafiek staan de Google analytics gegevens van het bezoek van de website in 2021 (gestippelde lijn) en 2022 (doorgetrokken lijn).
 Maandelijks zijn er tussen de 150 en 200 bezoekers, vooral voor de blogs, vlogs en columns en om te kijken aan welke projecten er meegedaan dan worden.
 In 2022 bezochten 7200 verschillende bezoekers in totaal 10.000 keer de site.
 De pieken in het bezoek kunnen aan de volgende gebeurtenissen worden gelinkt:
 De pieken zijn voor 2022 genummerd en uit 2021 met letters aangegeven:
 1: Elk jaar is er een piek in bezoek naar aanleiding van het begin van het voorjaar wanneer met de start van het nieuwe seizoen, het inschrijven op de 10-12 NLdoet projecten en de boomweggeefdagen; Dat zijn de pieken van 2021 en 2022 in maart;
 2: Piek nr 2 in 2022 komt door de persberichten/campagne om steun te werven dat we niet per onmiddellijk van Park 2020 weg zouden moeten;
 3: De 2 pieken bij 3 in Juli/augustus 2022 hebben te maken met de campagne om stemmen te winnen voor het winnen van de VOORBeeldprijs. Die heeft zoveel stemmen opgeleverd dat we in de prijzen vielen;
 A: In 2021 was er een piek in mei door een artikel in het Vakblad van Bos, Natuur en Landschap
 B, C, D en E (2021): In september, oktober en november was er veel publiciteit gerelateerd aan de meerbomen.nu actie i.v.m. het aankondigen van de nieuwe campagne, het bomenfestival in Doorn en de daaropvolgende start van het bomenooft seizoen in november, een optreden in OP1 en een groot Volkskrant artikel.
- Sociale media
- Twitter: Dick heeft veel werk gedaan om het twitteraccount @Smeergroen account meer leven in te blazen met regelmatige posts (inmiddels 1085, waarvan 420 dit jaar). Dat en vooral onze

meerbomen.nu activiteiten hebben geleid tot een flinke groei in het aantal volgers met 1590 volgers (van 1233 in 2021 en 1146 in 2020) .

- Ook wij zijn door de capriolen van Elon Musk naast Twitter ook van Mastodon gebruik gaan maken. Daar hebben we op dit moment 102 volgers na 77 posts.
- Op LinkedIn zijn we in 2022 actief geworden en hebben er nu 234 volgers.
- Facebook. Op facebook zijn er posts geplaatst en hebben we inmiddels 468 volgers en dit leverde dit jaar 380 likes op.
- Op Instagram zijn we in 2021 actief geworden en daar is veel beweging. Eind 2022 waren er 1165 volgers (van 506 eind 2021).

Op Facebook worden de posts gemiddeld door 70 mensen bekeken, op Instagram door 264.

De commitments aan bomen en handjes van 26 organisaties op 20 oktober

- Meerbomen.nu: De MeerbomenNu actie is nu voor het 3^e seizoen een speerpuntproject geworden van ecologisch beheer en de samenleving daarbij betrekken. In de 1^e 2 seizoenen t/m 1 april 2022 hebben en we 890.000 boompjes verplant (plus 120.000 door M.E.E.RGroen van 2009 t/m 2020). In oktober 2022 is de promotie begonnen voor seizoen 3 en op 10 december hadden we de 1 miljoenste boom te pakken. Op 20 oktober opende minister Vd Wal (Stikstof en natuur) het seizoen met 7 provincies, 4 gemeentes, ProRail, Reclassering, IVN, SBB en Struikrovers (foto) met een commitment om 2 miljoen bomen af te nemen en daarvoor een budget beschikbaar te stellen (of handjes) waarmee 7 provinciale coördinatoren konden worden aangesteld. Inmiddels zijn er 9 provincies aangesloten. Ook een 2 pagina groot artikel in de NRC in november hielp.

Zo gaat het naar wens. Het is goed om te merken dat er een eigen dynamiek aan het ontstaan is die door 1 persoon niet meer bij te houden is. Zo moet het tot iedereen in Nederland, Europa en de wereld mee doen.

- Nieuwsbrieven. Er zijn sinds 2018 2 nieuwsbrieven opgezet: een algemene en een Engelstalige voor de Park 2020 community. Het was in 2022 echter zo druk dat er van beide nieuwsbrieven maar tijd was om er 2 uit te brengen i.p.v. de gewenste 4 en 10. De algemene nieuwsbrief heeft 380 abonnees en de Park 2020 nieuwsbrief 161. De nieuwsbrieven werden gewijd aan het feit dat we in maart hoorden dat we per onmiddellijk weg moesten van onze uitvalsbasis op Park 2020 en dat we daarom een of meer nieuwe locaties zoeken. Die actie heeft resultaat gehad: We zijn met de gemeente Haarlemmermeer bezig een nieuwe locatie op te zetten in een nieuw aan te leggen wijk genaamd Lincolnpark naast de Meerkerk.

3.3.2 Boek Code Rood: In Oorlog met onze leefomgeving (nr 4 in tabel 1)

Wat we als MEERGroen willen, de analyse en drijfveren daarachter en hoe we het doen, is nogal een verhaal. Dat verhaal is het best samen te vatten met de bekende slogan: 'Think Global, Act Local'. Het is over de jaren gebleken dat dat voor de meeste mensen een ver van hun bed concept is. En dat komt weer omdat de wereld zo ingewikkeld is gemaakt met die 8 miljard mensen die door elkaar krioelen en elkaar en hun toekomst vooral in de weg zitten, dat de meeste mensen zich terugtrekken in een zelf gekozen mini wereld en de boel de boel laten. Of dat nu hun taakomschrijving is of hun voetbalclub of gezin. Ook biologen, die zouden moeten kunnen zien dat de menselijke samenleving zijn eigen leefomgeving en toekomst in gevaar brengt, lijken dat te doen, door zich vooral te focussen op detail onderwerpen zoals; 'orchideeën', 'vogels' of minutieus wetenschappelijk onderzoek. Als Stichting M.E.E.RGroen leven en werken we vanuit het idee dat het anders moeten kunnen: dat je van elke dag een feestje kunt maken, voor jezelf, je wijk, de samenleving en de natuur. Maar dat vereist wel dat we een zachte landing moeten regelen voor de vele ecologische crises die we als homo economicus oproepen. Dat is een groot verhaal, dat niet zomaar in 10 minuten verteld kan worden en dat nogal binnenkomt. Daarom hebben we deze analyse en de aanpak maar eens op papier gezet zodat het rustig gelezen en herlezen kan worden. Dit boek is na 10 jaar schrijven en bijlijpen in 2018 in druk verschenen. We hopen dat het op deze manier kan bijdragen aan het verspreiden van het M.E.E.RGroen gedachtengoed en het op gang brengen van een maatschappelijke discussie, die hopelijk leidt tot het uitbouwen van M.E.E.RGroen of partnerschappen buiten de regio waar we tot nu toe werken. Inmiddels zijn 440 van de 500 gedrukte exemplaren verspreid.

3.3.3 Boomweggeefactie (nr 5 in tabel 1)

De boomweggeefacties houden in dat in de herfst en winter bomen verzameld worden. De boomweggeefacties (sinds 2009) bestaan uit het beschikbaar stellen van die verzamelde bomen en struiken aan particulieren om hun tuin en terreinen natuurvriendelijk mee in te richten. Het valt dus deels onder de meerbomen.nu actie, maar die is vooral gericht op eigenaars van grotere terreinen, die honderden tot (tien)duizenden bomen afnemen en meestal zelf planten. Die groep van professionals en semi professionals bedienen we tussen 15 november en 15 maart. De dynamiek richting de burgers is heel anders. Daar ligt de focus op kleine aantallen bomen voor grote aantallen mensen en heel veel aandacht voor voorlichting over biodiversiteit, snoeien en verzorging. Inmiddels zijn er zo'n 120 bomenhubs in Nederland van waaruit bomen uitgedeeld worden. In maart 2022 werd tijdens deze actie die in de hubs uit Hoofddorp, Aalsmeer, Heemstede en Teylingen die door M.E.E.RGroen vrijwilligers gerund werden, aan 250, 1800 en 450 mensen bomen uitgedeeld.

3.4 Beheerprojecten

Het overgrote deel van de projecten valt onder de beheerprojecten. We bespreken deze per gemeente.

3.4.1 Haarlemmermeer

3.4.1.1: Beheercontract met Gemeente Haarlemmermeer : Bloemenweides IJtochtzone (Floriande en Overbos nrs 6 tm 16 in de tabel) Spoorlaan (nr 17) en Ziekenhuis (nr 18), Pabstlaan Fruitpark (nr 25), Houtwijkerveld (nr 29), Rotsenveld (nr 30), Jansonius natuurstrook (nr 36) in tabel 1.

Op 1 september 2018 werd een driejarig nieuw beheercontract afgesloten met de gemeente voor 4 projecten (IJtochtzone, Houtwijkerveld, Jansonius terrein) en Rotsenveld. De meeste van deze terreinen beheerden we al in overleg maar zonder beheercontract, vanaf 2007, 2008 of 2009.

In 2021 werd het contract met een jaar verlengd en er werden 2 nieuwe projecten toegevoegd: de bloemenweide van 0,6 ha aan de Spoorlaan en de restauratie van een fruittuin van 1,5 ha aan de Pabstlaan, beiden in Hoofddorp. Eind 2022 werd dit contract weer voor 4 jaar verlengd en kregen we de gelegenheid (zonder financiering) om een bloemenweide van 1 ha voor het Streekziekenhuis in Hoofddorp aan te leggen. Dat financierden we met de VOORBeeld prijs, die eerder genoemd is. Op deze bloemenweide voor het ziekenhuis langs de N201 waar tienduizenden passanten dagelijks voorbijkomen, hebben we op 1 ha 5 soorten bloemenweides ingezaaid, voor maximale biodiversiteit en een maximale 'wow' factor: 2 soorten eenjarigen, een 2 jarigen-veld, een meerjarigen-veld en een veld met doorbloeiërs. Een extra plus factor van deze bloemenweide is ook dat het een ecologische stapsteen vormt tussen de projecten in Hoofddorp (bv de IJtocht) en die in Heemstede (bv Meermond en het Slot Heemstede). We hopen dat deze weide een aanleiding gaat vormen voor de Provincie om alle N201 bermen tussen Hoofddorp en Heemstede door ons te laten 'biodiversifiëren'.

De bloemenweide aan de Spoorlaan is in september 2021 voor het eerst gefreesd en ingezaaid en bloeide voor het eerst in 2022. Helaas ging een deel verloren door een auto die er dwars doorheen uit de bocht vloog en een bedrijf die er een kabel ging ingraven.

Ook in de IJtochtzone proberen we de mogelijkheden voor verschillende soorten bloemenweides maximaal uit te buiten. Een derde van de oppervlakte wordt beheerd als akkerkruiden. Maar door verschil in grondsoort zijn er 3 typen ontstaan: een type waar klaprozen, korenbloem en gele ganzenbloem domineren, één waar kamille en groot spiegelklokje domineren (op de armste gronden) en één waar klaversoorten domineren (vogelwikke en bonte wikke). Een derde van het terrein bestaat uit weidekruiden. Het verschil in beheer tussen weide- en akkerkruiden is dat bij akkerkruiden jaarlijks de grond wordt los gefreesd na het hooien. Weidekruiden worden slechts gehooit. In die stukken domineren knoopkruid, gele morgenster, honingklaver, margriet, rode en witte klaver en soms aardaker. Een derde type bloemenweide ligt om de skatebaan heen. Daar is 1 ha ingericht met heuvels en poelen waar meerjarige soorten zoals boerenwormkruid, walstro, knoopkruiden en honingklaver afgewisseld worden met natte plekken. Op die natte plekken hebben we sinds 2019 veel rietorchissen, echte koekoeksbloem en een dichte begroeiing van grote ratelaar tot ontwikkeling weten te krijgen waardoor riet en gras teruggedrongen worden ten bate van meer bloei. Een vierde type bloemenweide bestaat uit laag gelegen (10-15 cm boven grondwaterniveau) grond met rietorchis, moeraswespenorchis, vleeskleurige orchis, ratelaar en parnassia en oevervegetatie met gele lis, moerasvergeetmijniet, rolklaver, dotterbloem, koninginnenkruid, egelskop, pijlkruid, watermunt, water weegbree en kalmoes. En vijfde soort bloemenweide hebben we weten te redden van de ondergang bij het afbreken van de hoogspanningsmasten in 2021. Die stonden op grote stenen voeten van 20 x 30 m groot.

Op en tussen die 4 stenen voeten groeien clusters rode spoorbloemen en ze vormden de enige spontane groeiplek van de vuilboom in de Haarlemmermeer. We troffen daar ook meidoorn, sleedoorn, lijsterbes, rode kornoelje en een paar appelbomen aan.

In tabel 1 staan de besteedde uren aan organisatie en begeleiding en de mensdagen vrijwilligerswerk die in 2021 en 2022 besteed zijn aan deze projecten. Voor veel projecten is de inzet in 2022 aanzienlijk hoger dan in 2021. Voor het machinewerk (maaaien, hooien, frezen) is Loonbedrijf RVR ingehuurd waarmee een steeds een mooiere combi groeit in het uitbuiten van de voordelen van handmatig en machinewerk.

RVR heeft verschillende machines ingezet voor hooien, frezen, zaaien van bloemenweides en moerasgebieden

Het Pabstlaan fruitpark is in 2022 nieuw ingericht en maandelijks beheerd. Bij de aanleg van het Pabstlaan fruitpark waren we al een jaar of 10 geleden betrokken. In een gazon van 1,5 ha waren daar fruitcirkels aangelegd met in het midden een 15-tal hoogstam fruitbomen. Na 10 jaar met alleen gazonbeheer was dat park verloederd. In 2022 kregen we het beheer toevertrouwd en hebben we elke maand een werkdag gehouden. Het aantal fruitcirkels is uitgebreid van 15 naar 35, er zijn 200 oude struiken gered en 650 nieuwe aangekocht net als 20 extra hoogstam fruit -en notenbomen. In januari is 100 m2 compost ingereden voor het ophogen en bemesting en 5 m3 schelpen voor het schelpenpad erlangs.

Het Pabstlaan fruitpark in volle bloei

Dit is verwerkt met de hulp van 70 mensen. In de fruitcirkels hebben we, om de jonge struikjes te beschermen, bloemen ingezaaid die buitengewoon hebben gebloeid. Na verloop van jaren mag die bloei minder worden als de fruitstruiken groot genoeg zijn om niet vertrapt te worden.

Het idee is om met de wijk, het wijkcentrum en de scholen beheer-, oogst- en genietdagen te houden. Wellicht zijn er ook mogelijkheden om het park uit te breiden. Dat moet in 2023 duidelijk worden.

3.4.1.2 Spaarnwoude (nr 26 en 2 in tabel 1)

In drie gebieden van recreatieschap Spaarnwoude zijn we sinds 2009 actief: Groene Weelde, Groene Carre Zuid- en Boseilanden. In de Boseilanden zijn we een aantal jaren niet meer geweest maar in nieuwe stukken van de Groene Weelde ontwikkelden zich in 2022 weer mogelijkheden.

Groene Carre Zuid (nr 26 in tabel 1)

In 2009 hebben we met eigen budget een kuil met afstervende wilgen vergraven van 1 biotoop naar 7 biotopen. 5 daarvan bestaan uit een nat-droog gradiënt en 2 uit bos waarbij we 1 deel bos selectief dunnen tot een zo gevarieerd mogelijk loofbos en een ander deel laten we ongemoeid zodat de berken daar gaan domineren en de (bitter)wilgjes blijven afsterven. De nat-droog gradiënt bestaat uit een 5-tal zones van amfibieënpoel via een kletsnatte zone, tot steeds droger tot 2,5-3 m boven het grondwaterniveau. Doordat de bodem bestaat uit voedselarme zandige klei (ex Waddenzee zandbank) met daarin schelpen en brak kwelwater en de laagte geen afwatering heeft en dus soms droog staat en soms helemaal vol met regenwater, is er midden in de Haarlemmermeer een soort duinvallei ontstaan die zeer rijk aan soorten is geworden. Vaak mooier dan menige duinvallei op de Waddeneilanden.

Op minder dan 1 ha groeien er inmiddels 2000 rietorchissen, 30.000 moeraswespenorchissen, 200 brede wespenorchissen, 1000 zomerbitterling, 200 rondbladig wintergroen, 500 moeraskartelblad, 3 soorten ogentroost en 3 soorten duizendguldenkruid. De laatste ontwikkeling is dat parnassia (een duinvallei plant) zich tot meer dan 20.000 exemplaren heeft uitgebreid.

150 kilo zaad van 50 soorten vereist oogsten, schonen en droge muizenvrije opslag zoals hierop de Meijerslaan

Al deze soorten zijn bijzonder of heel bijzonder en veel staan op een rode lijst als bedreigd. Daarnaast staan er nog 60-80 andere soorten. In het bos broeden o.a de blauwborst, fitis, tjiftjaf, zwartkop, winterkoning en nachtegaal. Ook op paddenstoelengebied is het een bijzonder terrein met o.a. met de knalrode zwart wordende wasplaat, de fopzwam en verschillende soorten melkzwam. Tussen november en maart verwijderen we de zich massaal opkomende zaailingen van berk, els, populier, (bos, kat, bittere en geoorde) wilgen, rode kornoelje, maar ook de overtallige zaailingen van kers, den, meidoorn en duindoorn. Deze krijgen via de meerbomen.nu actie weer een nieuwe standplaats waar ze groot kunnen worden. Rond NLdoet maaien en hooien we de duinvallei. In 2022 werd ook het verzamelen van zaden bv van moeraskartelblad, ratelaar, parnassia en orchideeën geïntensiveerd.

Groene Weelde (nr 27 in tabel 1)

Ook in de Groene Weelde houden we sinds 2009 een aantal orchideeënweides bij. Bij de Big Spotters Hill is inmiddels het aantal soorten orchideeën toegenomen van 1 tot 4 : de eerste soort was de rietorchis daarna volgde de brede wespenorchis toen de moeraswespenorchis en sinds 2020 neemt ook de grote keverorchis snel in aantal toe. Het wachten is op de bijenorchis. Deze orchideeën komen er tot ontwikkeling door consistent en handmatig beheer. Ook hier bestaat dat vooral uit het verwijderen van massaal opkomen van zaailingen: vooral van ruwe berk, zwarte els maar ook de zomereik, zoete kers en rode kornoelje zijn hier redelijk talrijk. Van de boswilg, katwilg een geoorde wilgen dunnen we bestaande bomen waarbij de slieten ook elders geplant worden. De extra handen via de meerbomen.nu actie maakten het mogelijk dat we veel achterstallig onderhoud hebben kunnen inlopen.

Nabij het Pannenkoekenpaviljoen kregen we in december de gelegenheid van de nieuwe beheerder om te laten zien wat we met de meerbomen.nu aanpak konden betekenen in aanvulling op het reguliere (machinale) beheer. Daar hebben we in een dag met 30 mensen 1500 boompjes gered van de shredder. Met name kersenbomen. Die zijn bij de meerbomen.nu afnemers zeer gewild. We hopen dat deze dag kan leiden tot de gelegenheid om in meer van de 4000 ha jonge bossen van Recreatieschap ecologisch beheer te kunnen doen.

3.4.1.3 Pop Up Parkje Raadhuisplein (nr 35 in tabel 1)

Het Pop Up Parkje (PUP) hebben we op verzoek van de Stichting Winkelcentrum Hoofddorp in 2017 ingericht op een oude afgekeurde skatebaan. Het was een stukje tijdelijke natuur tot het raadhuisplein compleet verbouwd zou worden. Dat proces gaat in 2022 van start dus 2021 was het laatste jaar dat we dit parkje in beheer hadden. In januari en februari 2022 hebben we alle struiken, bomen en planten die verplantbaar waren gered en deze zijn beschikbaar gesteld onder de meerbomen.nu actie voor plekken waar ze verder groot kunnen worden. Spectaculair was dat we van 8 vlierstekken die we er geplant hebben meer dan 3000 nieuwe stekken hebben kunnen oogsten.

3.4.1.4 Zonnepanelenveld (nr 36 in tabel 1)

Langs de rondweg Hoofddorp noord, de N201, ligt een groot zonnepanelenveld van 20 ha. De beheerder had behalve voor de opwekking van duurzame zonne-energie ook belangstelling om de waarde van biodiversiteit onder de aandacht te brengen. Zo zijn er gesprekken gestart om een combinatie van bloemenweides en vaste bloeiende beplanting langs de rondweg aan te brengen en een viertal insectenhôtels. In 2020 zijn de 4 insectenhôtels al geplaatst. In 2021 zijn er kleine bloemenweides omheen aangelegd. Waar nodig wieden we de bloemen en houden we de insectenhôtels bij (vooral aanvullen van bamboe stokjes om de vulling strak te houden). Er is ruimte om van de 200 m2 bloemen naar 5000 m2 te gaan. Dat blijven we promoten.

3.4.1.5 Fort Hoofddorp (nr 61 in tabel 1)

Fort Hoofddorp is onderdeel van de stelling van Amsterdam en de afgelopen 10 jaar is daar een restauratieproces uitgevoerd. Door de stichting Fort Hoofddorp werden we in 2020 benaderd of we konden helpen met het beheer van de buitenruimte van ca 8000 m² groot want de meeste tijd en aandacht was besteed aan het gebouw zelf.

In 2020 en 2021 is er een vrijwilligersgroep gevormd en zijn we begonnen om allerlei zaken op orde te brengen zoals distels en riet en de aanleg van een groentetuin, fruitstruiken, een Piet Oudolf tuin, een boomgaardje en bloemenstroken. In de loop van 2022 was er weinig nieuws aan te leggen en verschoof de hoofdzaak naar regulier beheer oftewel wieden en maaien. Mede daardoor is de groep uitgedund tot een zorgelijk niveau. Wat ook niet hielp was dat er gewerkt wordt op een maandag, het restaurant dan dicht is en er dan geen voorzieningen zijn en verschillen van inzicht over de manier van werken. In 2023 gaan we weer proberen nieuwe mensen aan te trekken.

3.4.2 Aalsmeer

3.4.2.1 Zeilfort/Fort Kudelstaart (nr 62 in tabel 1)

Na het fort in Hoofddorp volgde ook snel het Zeilfort in Aalsmeer aan de Westeinderplas. Dit fort heeft een oppervlakte van 6 ha waarvan 1.5 ha land. Het Fort in Hoofddorp was gerestaureerd toen we het beheer op ons namen. Het Zeilfort kende een lange geschiedenis van wanbeheer of geen beheer. Het was vol gegroeid met bomen, er was dekzand afgegraven en aan groenbeheer was zelden of nooit aandacht gegeven. Echter dit eiland van duinzand midden in een veengebied maakt juist dat er ecologisch en recreatief veel potentie is. Er zijn plannen ontwikkeld om het Zeilfort een plek te geven als uitvalsbasis voor zeilers, recreanten en hoogwaardige natuur in de Westeinderscheg. Dat gebeurt in het kader van een provinciaal beleid. Helaas wordt er al veel jaren juridisch geprocedeerd over van alles en nog wat door omwonenden. Dus naast kleinschalig beheer en meedenken over de plannen kan er nog niet veel gebeuren. Ook het aantal vrijwilligers laat nog te wensen over. Er is een groepje van 4 mensen, soms aangevuld door NLdoet dagen, bedrijvendagen, stagiaires en studenten die hier wekelijks mee bezig is. 2022 werd weer afgesloten met de zoveelste domper bij een Raad van State procedure waar, door een vormfout, weer veel tijd verloren werd net als de afgelopen 6 of 7 jaar.

3.4.2.2 Bomenplan Aalsmeer/Oude water zuivering (nr 63 in Tabel 1)

Vanuit het Zeilfort hebben we contacten kunnen leggen met andere plekken in Aalsmeer mede gekoppeld aan het bomenbeleid. In 2021 hebben we een proef gedaan via een bewonersplatform om 1000 bomen uit te delen, deels van het Zeilfort. Omdat we parallel in gesprek waren met Hoogheemraadschap Rijnland kwam een gesloten waterzuivering op een terrein van 3 ha in Aalsmeer in beeld. Daar is nu een bomenhub voor Aalsmeer ingericht en zijn er ook duizenden zaailingen geogst in het bosplantsoen van 1 ha dat om dat terrein ligt. 16000 bomen zijn daar in maart 2022 met een grote actie aan 1800 geïnteresseerden uitgedeeld. En de hub is daarna als bloemenweide ingericht en beheerd. Ook voor 2023 staat er een bomenuitdeelactie op het programma.

3.4.3 Heemstede

3.4.3.1 Algemeen

In Heemstede zijn we sinds juli 2013 actief. Het eerste project was Speelbos Meermond (6 ha), waar bijna elke vrijdag door een groep van 15-20 mensen wordt gewerkt. Sinds 2015 wordt er ook in landgoed Groenendaal (90 ha) gewerkt met de boswachters. Sinds 2018 hebben we er een 6-tal bloemenweides van totaal ruim 2,9 ha .

In 2019 kregen we een gebouw van de gemeente in bruikleen, dat dienst doet als slecht weer werklocatie, voor het bouwen van insectenhôtels en nestkasten, vergaderingen, cursussen en lezingen. In 2020 kwam het kloosterlandgoed Mariënheuvel (17 ha) in beheer en in 2022 kwam er na 6 of 7 jaar overleg beweging in een beheercontract van het Sorghbosch (6 ha).

2022 kende ook minder leuke ontwikkelingen. Bij de overdracht van Mariënheuvel van de projectontwikkelaar naar de huurder is het contact verloren gegaan en aan de wekelijkse natuurcolumn in de Heemstedse Courant, sinds augustus 2021, is in november 2022 een einde gekomen doordat de krant werd opgeheven. Op die manier hoopten we meer in contact met de samenleving te komen en aan meer vrijwilligers.

3.4.3.2 Meermond (nr 31 in tabel 1)

Er is een vaste groep van 15-20 mensen die elke vrijdag present is. Uit die groep is een coördinatiegroep voor het Meermondbeheer gevormd en een beheerplan. In 2022 is er veel werk gemaakt van het terugdringen van verschillende plekken met Japanse duizendknoop, waarbij de groep de kleine uitzaaiplaatsen wekelijks naloopt en een grote plek van 100 x 30 m door Landschap Noord Holland rigoureuus is aangepakt, afgegraven en de restanten diep weg zijn ingepakt in zeil. Ook de grote jaarlijkse maai- en hooiactie van alle vlakke stukken is voor het 2^e jaar uitbesteed aan Landschap Noord Holland. Onze groep kan zich daarom op de hellingen focussen. Daar staan nog steeds de nodige bramen en ook het bosplantsoen met struikvormige bloeiers en besdragers. Deze zijn inmiddels meer dan 15 jaar oud en worden soms verdrukt door grote bomen zoals esdoorns, wilgen en abelen. Die zagen wij er selectief uit om een optimale mix van bloeiers te handhaven. Ook de vlieren raken na een jaar of 15 aan het einde van hun levenscyclus. Die verjongen we door de oude stammen eruit te zagen en zo kunnen ze weer een jaar of 10 mee en voor de meerbomen.nu actie houden we er honderden of duizenden vlierstekken aan over. Ook aan de bloemenweiden besteden we veel aandacht. Er zijn elk jaar wel weer één of meer soorten die het jaar ervoor minder aandacht kregen. Zo hadden we vorig jaar bijvoet, distels, zuring en pastinaak goed onder controle en vlogen dit jaar zwarte mosterd en riet uit de bocht. Zwarte mosterd (herik) hebben we in bloei laten komen en daarna zijn we 6 weken bezig geweest met het weghalen van de planten voor ze zaad konden vormen. Twee rietklonen van 100- 200 m² hebben we met behulp van een graafmachine tot 80 cm diep weg kunnen laten graven, met wortel en al. Dus het wordt weer een verrassing welke soorten volgend jaar extra aandacht verdienen.

De 5 bloemenweide types (gedomineerd door resp. klaproos/korenbloem, herik, walstro/bont kroonkruid en beemdooievaarsbek) stonden er dankzij deze zorg prima bij en door de droge zomer konden we veel zaad verzamelen. In totaal haalden we meer dan 50 kilo uit Meermond van de 150 kilo (50 soorten) uit alle bloemenweides. Dat zaad hebben we (na schoning) gebruikt om 3 ha bloemenweides bij het Ziekenhuis Hoofddorp, in Sassenheim en de IJtochtzone aan te leggen of op te waarderen.

De boomgaard met 60 bomen en 50 fruitstruiken staat inmiddels een jaar of 8. Elk jaar leveren de bomen meer oogst op. Het grootste probleem is dat bezoekers niet kunnen wachten totdat het fruit rijp is en als er 1000 of 2000 mensen een onrijpe appel of peer pakken en hem na 1 zure hap weggoeien wordt de oogstbare productie significant minder. Met bomen uit de meerbomen.nu actie hebben we dit jaar de variatie aan soorten met 2 moerbeien, 2 krieken (zure kersen), 3 walnoten en 3 tamme kastanjes uitgebreid. Uit dezelfde voorraad kwamen een kurkeik en een Japanse tempelboom. Minder leuk was dat iemand 13 van de 15 mammoetbomen er heeft uitgetrokken of afgeknipt die we in Meermond opkweekten om op monumentale plekken via de meerbomen.nu actie uit te kunnen zetten.

Ook het moeras krijgt de aandacht die het verdient. Het dominante riet wieden we met de hand of maaien het met de bosmaaier 1-3 x per jaar om de bijzondere soorten (pluimzegge, waterscherf, stekelvaren, koningsvaren, echte koekoeksbloem, kale jonker, moeraskartelblad, watermunt, rietorchis, moerasvergeetmijniet, wateraardbei, waterviolier en veel andere soorten) ruimte te geven. De toegang van het moeras is het heksenpad. Dat knuppelpad door het moeras is voor de 3^e keer in 6 jaar voorzien van een nieuwe laag knuppels.

Een kroon op het werk aan de ecologie van het moeras is dat er nu inmiddels een 2^e of 3^e paartje waterral zich gevestigd heeft, dat de ijsvogel er nog steeds zijn territorium heeft en dat we een soort dit jaar ontdekt hebben die zo bijzonder is dat we de identiteit niet prijs willen geven maar er wel 1 of 2 nachten wakker van gelegen hebben ...van opwinding.

3.4.3.3 Mariënheuvel (nr 32 in tabel 1)

Het ex-kloosterlandgoed Mariënheuvel is 17 ha groot. Het kloostergebouw zelf is in de afgelopen 3 jaar verbouwd tot een conferentiecentrum voor Chateaufarm die het verhuurt voor bedrijvendagen. Het omringende landgoed bestaat uit een vijver met watergang, een weide van ca 4 ha en de rest is bos. Tussen 2020 en begin 2022 is een vaste groep gevormd die elke week op zaterdag daar werkte. In de winter ligt de focus op bosbeheer mede voor de meerbomen.nu actie en de vaste groep heeft in de rest van het jaar bloemenweides aan de bosranden en een groentetuin ontwikkeld, bollen geplant en paden gerestaureerd. In oktober 2021 is Chateaufarm open gegaan. Daarbij is het beheercontract van de projectontwikkelaar overgedragen op Chateaufarm en de ingehuurde hovenier en die hebben daar nooit iets mee gedaan ondanks talloze pogingen om een werkbare samenwerkingsvorm te vinden van onze kant. Daardoor bloedt het enthousiasme van de groep een beetje dood. Tot mei hebben we nog elke week in Mariënheuvel gewerkt en daarna tot augustus om de week in Mariënheuvel en het Sorghbosch en daarna alleen nog in het Sorghbosch. Die groep is nog steeds bereid om zich in te zetten maar is vanaf de zomer van 2022 steeds meer in het Sorghbosch gaan werken waar meer waardering voor onze inzet los kwam.

3.4.3.4 Groenendaal en andere landgoederen (nr 33 in tabel 1)

Sinds 2015 werken we met de Meermondgroep ook in Groenendaal en in die periode is er naar schatting 45 ha van de 90 van esdoorn opschot met wortel en al ontdaan zodat de monumentale eiken, beuken en lindes beter tot hun recht komen. In 2022 zijn er een paar grote werkdagen gehouden met tientallen tot 100 leerlingen tegelijk en werkdagen voor de meerbomen.nu actie. Ook werkt de groep t.b.v. de meerbomen.nu actie in andere landgoederen: Huis te Vogelenzang, Berkenrode en Iepenrode.

3.4.3.5 Sorghbosch (nr 34 in tabel 1)

Mede omdat het werk dat wij weten te verzetten en de toegevoegde recreatieve, educatieve en maatschappelijke waarden in Meermond en Groenendaal niet onopgemerkt zijn gebleven, is sinds in 2017 nog een terrein in zicht gekomen als potentieel werkterrein. Het gaat om het Sorghbosch, ook een oud landgoed van ca 6 ha waarin 3 woonvoorzieningen voor ouderen zijn gevestigd van 3 verschillende eigenaren. Sinds september 2017 is er vrijblijvend af en toe een werkdag gehouden om te laten zien aan de zorginstellingen hoe wij werken en wat het resultaat is. De 30 nestkasten die door bewoners van de verzorgingshuizen zijn geadopteerd zijn schoon gehouden en geïnventariseerd op bewoning. Eén van de drie eigenaren, Kennemeroord, heeft in 2020 het traag verlopende proces om tot een gemeenschappelijk beheercontract te komen opgegeven en heeft een hovenier hun 1,5 ha deel van het Sorghbosch laten kort maaien. Maar St Jacob, eigenaar van Nieuw Overbos, die het grootste deel van het landgoed (3 ha van 6 ha) in bezit heeft, heeft in 2021 een overeenkomst met M.E.E.RGroen gesloten.

Het schonen van de vijver

Onder die afspraken hebben we rond de centrale vijver kunnen laten zien wat onze aanpak oplevert. Dat is in april 2022 geëvalueerd en daarna is de samenwerking verder vorm gegeven met St Jacob en is ook de 3^e eigenaar (Elan Wonen van Kennemerduin) in beeld gekomen. Er wordt nu gewerkt aan een beheervorm waarbij wij het handmatige ecologische beheer doen en het bedrijf DonkerGroen de zwaardere machinale klussen. Zo hebben we in 2022 weer 1-2 ha van overtallige boompjes ontdaan en in de vrijgemaakte vallei om de vijver 50.000 verwilderingsbollen geplant. Daarop vooruitlopend heeft DonkerGroen de vijver uitgebaggerd (foto) en 4 enorme bomen, die er gedurende de afgelopen 40 jaar in waren gevallen, er uitgehaald. De 50.000 bollen hebben we overigens zelf betaald uit de VOORBeeldprijis die we in oktober kregen.

Onze bloemenweides zijn zowel mooi in overzicht als in detail (Groot Spiegelklokje) en goed voor de biodiversiteit

3.4.3.6 Bloemenweides Heemstede (nr 19 t/m 24 in tabel 1)

In 2022 beheerden we 6 bloemenweides in Heemstede: Naast Meermond (sinds 2016 6 ha, waarvan 2-2,5 ha bloemenweides) waren dat de bloemenweides van de Vrijheidsdreef (sinds 2017, 1 ha), bloemenweide Kohnstamlaan (sinds 2018 0,3 ha), bloemenweide Cruquiusdreef (500 m2 in april 2019), bloemenweide Thorbeckelaan (2019 400 m2) en de bloemenweide bij het Oude Slot (2000 m2 in 2017, uitgebreid tot 6000 m2 in 2019). In 2021 is daar de Blekersvaartwegberm bijgekomen (1500 m2) in het centrum van het dorp. Deze bloemenweides staan op bijna ideale voedselarme zandige grond voor akkerkruiden waar elk jaar de bloei weer uitbundig terug kan komen op eigen zaad als erop tijd gemaaid en gefreesd wordt. Behalve het eenmalig inzaaien bestaat het werk in de bloemenweides vooral uit het handmatig 4-6x per jaar terugdringen van ongewenste soorten zoals distels zuring, gele mosterd, riet, brandnetel, Canadese fijnstraal en smalle weegbree zodat deze zich niet teveel uitzaaien en de bloeiers blijven domineren. Hooien na de bloei en frezen gebeurt machinaal. De bloei is zo uitbundig dat we ook zaad kunnen winnen. Met de droge zomer hebben we van mei (ratelaar en koekoeksbloem) tot ver in oktober (teunisbloem en toortsen) bijna 150 kilo zaad kunnen oogsten en schonen (ook in Hoofddorp). Dat is genoeg om 3 ha nieuwe bloemenweides in te zaaien en dat hebben we dan ook gedaan. Het meeste zaad hebben we verzameld van ratelaar (30 kilo), wilde klaproos(20 kilo), bolderik (20 kilo), Teunisbloem (10 kilo) en gele ganzenbloem (30 kilo).

3.4.4 Teylingen (nr 59 en 60 in tabel 1)

Onder de gemeente Teylingen vallen Sassenheim, Voorhout en Warmond. Wethouder Hooij van deze gemeente was daarvoor wethouder in Heemstede. Door haar achtergrond en mede gestimuleerd door de meerbomenacties (zie onderstaand) is er een gesprek op gang gekomen om ook een M.E.E.RGroen werkgroep in Teylingen op te zetten.

Vanaf het najaar 2021 zijn we aan het werk gegaan in Groenstrook De Horsten. Van dat park van 1,5 ha hebben we als proef een halve ha in beheer genomen. Dat park bestaat deels uit gazon, deels uit bosplantsoen en deels een weide/moerasoever. Behalve het gazon stond alles meters hoog in riet, brandnetels, kleefkruid en zelfs wat Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw. Om het geheel aantrekkelijk te maken en de buurt te mobiliseren zijn er eerst in de herfst 2021 50.000 verwilderingsbollen geplant, deels met de hand en deels met een bollenplantmachine, die van januari tot mei uitbundig gebloeid hebben. Bij geschikt beheer zullen deze bollen zich elk jaar verder uitbreiden. Van mei t/m oktober is er beheer uitgevoerd om de bollen vrij te houden en de interessante soorten (munt, gele lis, ratelaar, dotterbloem, dagkoekoeksbloem, koninginnenkruid, etc.) beter uit te laten komen. Dat betekende maandelijks maaien met de bosmaaier en een grasmaaimachine. Het doel is om de soorten rijkdom stap voor stap te verhogen en de storende ongewenste soorten terug te dringen. In oktober is er machinaal gemaaid, gehooïd en afgevoerd.

Een ander project was de oude vuilnisbelt aan de Menneweg, naast de Kagerplassen. Daar hebben we een bomenhub ingericht waar 20.000 bomen uit de regio zijn verzameld en na de uitdeelactie in maart (aan 450 mensen) is de hub ingezaaid als bloemenweide.

Er is regelmatig de publiciteit gezocht via persberichten, via de meerbomen.nu acties en via een Groenmarkt in april om mensen te mobiliseren om mee te doen. Zo is een groep van 20 geïnteresseerden gevormd waar er 4-8 per actie betrokken zijn. De topdag van het jaar was het redden van bomen in april op de oude tennisbaan in Sassenheim waar ook een bedrijf met 30 mensen kwam helpen en waar we ruim 7000 boompjes konden verzamelen. Deze actie is herhaald in december 2022. Toen werden er met 20 mensen meer dan 8000 boompjes van dezelfde plek gehaald.

Eind 2022 is het werk geëvalueerd en ook voor 2023 gecontinueerd, nog steeds met een focus op het mobiliseren van meer mensen. Dat is in november en december al gestart met een aantal meerbomen.nu acties. Dit wordt maandelijks gecontinueerd totdat we op 18 maart een klimaatbos op de plek van de bomenhub gaan planten en naast het klimaatbos wordt de bloemenweide op een droger deel van de oude vuilnisbelt ingericht voor uitbundiger bloei.

3.5 Meerbomen.nu (nr 38-58 in tabel 1)

De Meerbomen.nu activiteit is DÉ grote ontwikkeling sinds het jaar 2020, die al vaak in de verschillende projecten voorbij gekomen is. Het is niet gekoppeld aan een bepaalde gemeente. Het is de vervulling van een lang gekoesterde wens om onze aanpak niet alleen regionaal, maar in heel Nederland uit te rollen en om alle partijen in de samenleving te betrekken bij ecologisch denken en handelen. Door heel Nederland wordt er op honderden plekken beheerd, geoogst en geplant. Alleen in de projecten die we naast onze gewone M.E.E.RGroen projecten in dit kader zelf actief zijn, zijn hier in aanmerking genomen. Dat zijn er een stuk of 20 van ca 1000) door heel Nederland en in de regio.

28 sept.: Opening meerbomen seizoen 2022/23 in Doorn met minister vd Wal, 4 gedeputeerden, etc

De meerbomen.nu actie is voortgekomen uit de boomweggeefacties die we al sinds 2009 in de Haarlemmermeer en Heemstede uitvoeren. In 2020 meldde de Urgenda zich als partner met de Caring Farmers die hielpen de actie in heel Nederland uit te breiden. Aan de lopende band zijn er positieve ontwikkelingen, van lokale wethouders, gedeputeerden en nieuwsmedia die zich inzetten en steun geven tot internationale steun en publiciteit zoals door EU-commissaris Timmermans, het World Economic Forum en artikelen in Trouw, Volkskrant, NRC en de Engelse Guardian krant. Het 21/22 seizoen werd afgesloten met een eindscore van 890.000 geredde boompjes.

Op 28 september 2022 werd het 3e seizoen geopend in aanwezigheid van Minister vd Wal van Natuur en Stikstof, waar 7 provincies, SBB, ProRail en 4 gemeentes zich committeerden aan de afname van ca 2 miljoen boompjes (zie foto voorblad). Hoewel de boompjes gratis blijven steunen deze overheden de actie door het financieren van lokale en provinciale coördinatoren waardoor de beweging meer slagkracht krijgt.

Zo ziet 7000 boompjes oogsten er uit: nu nog sorteren en bundelen

De stand in december 2022 is dat er meer dan 6000 mensen meedoen (was 3000 in april 2022) en sinds de start van het oogsten zijn er al meer dan 600 'evenementen' (d.w.z. oogst- en plantdagen) ingeschreven in de bomenplanner tussen 4 november en 31 december. Die bomenplanner is de website/software tool waar alle handjes, plantaanvragen en oogstactiviteiten grotendeels automatisch aan elkaar geknoopt worden.

Ook het aantal mensen die inmiddels genoeg ervaring hebben om zelfstandig te werken neemt gestaag toe. Was het team aan het einde van het seizoen ca 20 mensen groot, in december 2022 was dit gegroeid tot ongeveer 100. Stichting M.E.E.RGroen is betrokken bij het opleiden van oogstbegeleiders in veel provincies en als ecologische vraagbaak en soms om de productiviteit van de werkdagen te verhogen. En naast de rol van vliegende kiep door het hele land runt M.E.E.RGroen ca 20 eigen oogstgebieden. Daaronder vallen sowieso alle eigen beheerprojecten met bos en bosplantsoen en daarnaast door het hele land leveren van hand- en spandiensten o.a. in Sassenheim (oude tennisbaan, park en landgoed), Den Haag (landgoederen en parken), Delft (park), Zeeland (landgoedje), Arnhem (bossen en heides), Landal recreatieparken (Veluwe), Noord-Holland boven het IJ (recreatieschap en parken). M.E.E.RGroen beheert ook 3 bomenhubs: in Hoofddorp, Aalsmeer en Sassenheim en helpt verschillende anderen te vullen waar nodig. Waar mogelijk leggen we verbanden met kwekers en tuincentra. Dat leverde in 2022 ook 8000 boompjes en bomen in potten op zoals Glansmispels, Jasmijn, sneeuwbal en meer. Een spectaculaire samenwerking met tuincentrum Global Garden leverde 400 bomen van 3- 10 m op die we bij allerlei gemeentes konden onderbrengen. Sommige daarvan hadden kluiten van 1000 kilo of meer (foto).

Stap voor stap richten we ook onze blik naar het buitenland: Duitsland, België en de EU.

5 van deze vrachtauto's namen de grootste bomen mee. Bomen met kluiten tot 100 kg gingen op onze eigen aanhanger

3.6 Bouwprojecten en opvolging (nr 64 in tabel 1)

Niet iedereen met affiniteit met de doelen van M.E.E.RGroen voelt zich betrokken bij het traditionele 'groene' werk van natuurbeheer en stadslandbouw. In de loop der jaren is er daarom een spectrum van werkzaamheden ontwikkeld waar ook de meer technisch georiënteerde mensen zich bij betrokken kunnen voelen.

Ook dat werk kan een bijdrage leveren aan de doelen om de samenleving bij de natuur te betrekken. Het gaat hierbij vooral om het bouwen van insectenhôtels, nestkasten, ijsvogelwanden, egelhôtels en ook natuurspeelplaatsen. Een extra voordeel van de bouwactiviteiten is, dat het weersonafhankelijk binnen uitgevoerd kan worden en daarmee ook continuïteit in het aanbod van werkzaamheden jaarrond oplevert op 'mindere' buiten dagen en een extra argument voor bedrijven en scholen om M.E.E.RGroen te kiezen als stageplek of voor teambuilding. Alles wat we bouwen doen we principieel met tweedehands materialen. Alleen schroeven en verf en boortjes, zaagbladen en boormachines (die we bij de vleet verslijten) kopen we nieuw. Dus deze operaties zijn ook een recyclingsoperatie en een soort aanklacht tegen gemakzuchtig weggooigedrag wat helaas nogal dominant is in onze samenleving.

Dat bouwen doen we al vele jaren. En omdat we niet bouwen voor het geld maar om natuurontwikkeling op gang te brengen, staan er inmiddels al honderden, zo niet duizenden insectenhôtels en nestkasten op vele plaatsen in de regio, door het hele land en zelfs in het buitenland. Voor zover mogelijk houden we die bij. De gangmakers en drijvende krachten achter deze bouwactiviteiten en de opvolging zijn Franke van der Laan en Adri Huiberts. We kunnen niet alles vermelden maar de volgende opsomming geeft wel een indruk van de omvang van deze operaties:

3.6.1 Insectenhôtels.

We maken grofweg 4 categorieën insectenhôtels:

- 1: Nestkastformaat (elk jaar 100-200). Deze worden vaak in workshops of markten in serie gebouwd volgens een standaardproces en zijn bedoeld voor stadstuinen om insecten uit te nodigen in plaats van te verdrijven.
- 2: Voor grote tuinen maken we kasten van ca 50 x 60 cm (elk jaar een stuk of 5-10);
- 3: Voor bedrijven en scholen maken we grote kasten van 1 x 1.5 m groot (ook 5-10) en
- 4: Op bestelling maken we ons 'top model': dat is een vandalismebestendig gevaarte van 1-2 ton zwaar, van massieve balken en gevuld met beton, voor openbare ruimtes. Daar hebben we er inmiddels 20 van staan.

Omdat ze allemaal volop in de zon (en regen) staan en er ook nog wel eens frustraties op worden afgereageerd, is regelmatig onderhoud en reparatie nodig. Dat varieert van bamboestokjes bijvullen (elk jaar) tot de hele kast meenemen, delen van de behuizing vervangen en weer terugplaatsen. Dit onderhoud wordt bijna geheel door Adri Huiberts gedaan, naast de bouw van nieuwe en het verzamelen van bouw materiaal.

Elk jaar verwerken we ca 100 km bamboestokken van allerlei diktes. Alles wordt gezaagd op een standaardmaat van 15 cm.

3.6.2 Nestkasten

In tenminste 7 parken en landgoederen hebben we in de loop der jaren nestkasten opgehangen. In totaal inmiddels 340. Voor zover mogelijk laten we die adopteren door kinderen en ouderen en proberen we met hen in mei de jongen van 'hun' kast te tellen en ze in de winter schoon te maken. Dat lukt niet meer voor allemaal omdat de betrokkenheid van degenen die de kast geadopteerd/gebouwd hebben meestal niet zo lang duurt als de levensduur van de kast zelf. Ook in landgoederen met oude bomen (met veel

holletjes) is de bezettingsgraad meestal 70- 80% of meer. Dat wil dus zeggen dat het aantal broedplekken de beperkende factor lijkt te zijn voor de vogelstand en niet de beschikbaarheid van voedsel. Mooi meegenomen is dat vleermuizen eikenprocessiemotten en buxusmotten vangen en mezen de rupsen daar van. Mezen in tegenstelling tot mensen, lijken geen last te hebben van de brandharen van de eikenprocessierups. Zo trekken we het evenwicht in de natuur weer een beetje recht.

3.6.3 Bijzondere nesten

We bouwen ook egelkasten, bosuilkasten, torenvalkenkasten en hebben ons dit jaar gewaagd aan een ooievaarsnest op de Geniedijk, toen daar in 2021 een paar weken een ooievaarspaartje neerstreek. Ook in 2022 kwamen ze en paar keer terug. Maar gebroed is er nog niet.

Het meest bijzondere project van de afgelopen jaren was de slecht valkenkast (180 kg zwaar) die op 80 m hoogte op een gebouw is geplaatst. Daar ging een proces van 7 jaar aan vooraf. Zo lang overwinterde er nl al een enkele slechtvalk in Hoofddorp. 4 jaar hadden we nodig om toestemming te krijgen om de kast te maken en de goede plek te vinden waar de kast werd geaccepteerd en pas toen werd er een paartje gevormd. In 2021 deed het mannetje niet mee aan de broedzorg en werd 1 ei vertrapt. Omdat het vrouwtje zelf eten moest zoeken hebben de 2 net geboren jongen niet langer dan 2 dagen geleefd. Ze kwamen om door de koude. Alle ontwikkelingen hebben we gevolgd met een online camera waarvan een samenvatting staat op ons youtube kanaal st.meergroen (zoek op: slechtvalk hoop en drama). In de winter 21/22 heeft een ander mannetje zich ingedrongen. Deze deed wel volop mee aan broeden, maar helaas hebben de ouders alle 3 de eieren voortijdig beschadigd...3x is scheepsrecht. Laten we hopen dat 2023 wel volwassen jongen oplevert.

Een ooievaar checkt onze nestopbouw maar besluit toch niet om te blijven

3.6.4 IJsvogels

IJsvogels broeden in zelf gegraven gangen in steile oevers. In een 5-tal territoria hebben we ijsvogelwanden verzorgd die we meestal ook jaarlijks bijhouden. Dat vereist wieden, recht afsteken en de voet van de wand uitbaggeren. Het idee van die steile wand is nl dat ratten, marters en ringslangen niet bij de nestingang kunnen komen en daarom moet de voet van de wand in het water staan. Twee van de vijf wanden waren dit jaar bewoond en bij de andere hebben de ijsvogels een andere plek in de buurt verkozen. E.e.a. stemmen we af met de ijsvogelwerkgroep Kennemerland.

3.7 Stadslandbouw

Er is de laatste jaren een sterk groeiende belangstelling voor groenteteelt en gezond en vegetarisch eten. We zijn als MEERGroen betrokken bij een aantal projecten met allerlei partners om hierin te voorzien en om belangstellenden de waarde van zelf gezond bewegen en gezond voedsel verbouwen te laten ontdekken.

3.7.1 Nanningatuin (nr 65 in tabel 1)

Deze tuin wordt door een aantal vrijwilligers uit het Oude Buurtje in Hoofddorp verzorgd. Ook de buurtjeugd en de buurtvereniging is regelmatig betrokken bij activiteiten op deze tuin (zaaien, oogsten, rondleidingen) die bestaat uit het oude Dr. Nanninga openluchtzwembad van 2000 m² dat in van 1935 tot ca 1976 gefunctioneerd heeft. Met dit beheer wordt tegelijkertijd een stukje cultuurhistorisch erfgoed behouden. In deze tuin is het M.E.E.RGroen participatie- en beheermodel stap voor stap ontwikkeld vanaf 1998 met 1000 m² groenteteelt in combinatie met een 1000 m² natuurtuin en een boomgaard en daarna uitgebreid tot de 1100 ha die in dit verslag besproken wordt.

3.7.2 Park 2020 Voedseltuin (nr 66 in tabel 1)

3.7.2.1 Algemeen

Naast het station Hoofddorp is een nieuw kantorenpark in ontwikkeling met de ambitie om het meest duurzame kantorenpark van Europa te zijn. Dat komt op allerlei manieren tot uitdrukking: bv in het 'Cradle to cradle' bouwconcept, in het toepassen van principes uit de 'circulaire economie' en door pogingen om de waterkringloop lokaal te sluiten. Door de kredietcrisis bleef een deel van het terrein langer braak liggen dan gepland waardoor er veel 'spontane' vegetatie op schoot.

In 2022 produceerden we 5 ton groente en fruit: 3x/ week van mei t/m november dit soort hoeveelheden; Alles vers uit het seizoen

Via het lokale biologische slow food lunchrestaurant zijn we als M.E.E.RGroen in 2014 gesprek gekomen met projectontwikkelaar Delta Development. Het resultaat van die gesprekken was dat er in 2015 niet een gazon maar een tijdelijke voedseltuin, een vlindertuin en een natuurtuin op dit terrein is gekomen tot er gebouwd gaat worden. De voedseltuin van 0,4 ha, waar ook een kas bij hoort, wordt door M.E.E.RGroen beheerd ten behoeve van afname in het park. In 2022 hebben we het 8e jaar afgesloten van een 3-jarig contract. Het hoofddoel van de tuin is om kantoorwerkers te inspireren om ook mee te komen werken en om mede het circulaire en groene gedachtegoed van Park 2020 handen en voeten te geven.

3.7.2.2 Het belang van de voedseltuin

Inmiddels is de rol van de voedseltuin voor M.E.E.RGroen een stuk groter geworden:

1: Met het wegvallen van De Heimanshof in 2019 is de Voedseltuin van Park 2020 de uitvalsbasis geworden voor alle projecten en de plek waar we 4-7 dagen per week werken of vanuit werken.

2: Veel natuurwerk en groenteteelt speelt zich af in de marge van de samenleving. Maar op Park 2020 zitten we midden tussen de hoofdkantoren van multinationals op een heel zichtbare plek. En dat werkt op allerlei manieren door. O.a. via gesprekken om duurzaamheid handen en voeten te geven. Iedereen maakt zich nu wel zorgen over de klimaatcrisis, biodiversiteit, etc, maar vanuit het kantoorperspectief wordt die zorg meestal ingevuld met technische maatregelen en regelgeving. De ecologische kant en 'het doen' komt vaak niet aan bod. Zo zijn we in 2019 in gesprek geraakt met een aantal bedrijven in en om Park 2020 over een initiatief om samen wat te gaan doen aan de klimaatcrisis. Dat gebeurde onder de noemer 'Future Forest.nl'. Een groep van 6 trekkers en 10 bedrijven die het initiatief steunden, waren daar een jaar lang intensief bij betrokken. De wens om dat 'op een goede manier te organiseren' leidde uiteindelijk tot niets. De gesprekken verzandden in 3 zaken: 1: het eens worden over de statuten, 2: te weinig mensen die zich als bestuurders wilden inzetten en 3: het gebrek aan ruimte om praktische (plant) initiatieven te ontplooien. En dat kwam weer doordat men het lokaal wilde houden en er uit de gemeente Haarlemmermeer geen respons kwam.

3: Van dit initiatief hebben we veel geleerd en zoals elders ruim beschreven, hebben we hetzelfde initiatief in 2020 met Urgenda en de Caring Farmers op een andere manier ingevuld. Die aanpak is wel succesvol gebleken. Daarmee is Park 2020 een beetje het zwaartepunt en voorbeeldproject geworden voor het Meerbomen.nu klimaatbos-initiatief wat nu in heel Nederland loopt en daar willen we het ecologisch denken en handelen krijgen. Niet in de marge van de geldeconomie maar in het centrum en top-down verbonden met bottom-up. Daar is de ambiance in en om Park 2020 essentieel bij gebleken.

4: 2022 was een goed jaar in veel opzichten.

4.1: Teelt technisch was het perfect en produceerden we met het warme droge weer (en bijna onbeperkt irrigatie water) voor het eerst meer dan 5 ton groente en fruit.

4.2: Toen in maart en april de Coronastress er af ging wilde iedereen graag weer naar buiten. Daardoor hebben we nog nooit zo veel bedrijven en scholen op werkbezoek gehad.

4.3: Eindelijk (40 jaar te laat) begint het ook door te dringen dat het met het klimaat, duurzaamheid en biodiversiteit helemaal de verkeerde kant op gaat. Daardoor ontstaat er meer aandacht voor onze ecologische manier van werken en voor gezond lokaal eten. Dat uit zich in de deelname in allerlei netwerken.

4.4: Het oude gemeentehuis (waar we het pop-up parkje hadden als showcase) wordt afgebroken en het nieuwe tijdelijke gemeentehuis is per 1 april dit jaar 20 m naast onze tuin gekomen. Dat heeft meer expositie en structurele en ad hoc contacten opgeleverd die vroeg of laat verder doorwerken (zoals het Lincolnpark; zie verder).

4.5: De interesse in gezond vegetarisch en lokaal eten vertaalde zich in 2022 in een aantal nieuwe partners die veel meer afnamen. De boerenmarkten in Zeist en de Noordermarkt in Amsterdam deden dat al 6 jaar. De Lindenhof was al af en toe afnemer maar beiden konden dit jaar meer afzetten. De belangrijkste

afnemers zijn dit jaar Farmkitchen en de Kookfabriek geworden. Bijna al het personeel en vele klanten komen vanuit het restaurant bij station Hoofddorp ook in de tuin kijken.. en soms meewerken. De gemeenschappelijke visie en de complementaire expertise hebben de potentie voor meer teeltareaal en samenwerking. Ook cateringbedrijven op Park 2020 beginnen nu belangstelling te tonen.

3.7.2.3 De dreigende verhuizing

In september 2020 heeft projectontwikkelaar GenS het stukje van Delta Development overgenomen. Sinds die tijd wordt er waardering over ons beheer uitgesproken maar zo traag gewerkt aan het verlengen van het contract en daaraan gekoppeld het voldoen van de beheervergoeding, dat dat sinds die tijd nog niet 'geëffectueerd' is. In maart 2022 leek daar eindelijk beweging in te komen maar die beweging bleek te zijn, de aanzegging dat we voor het teeltseizoen 2022 (1 april) gevraagd werden te vertrekken. Dat was wat te abrupt. 1 juli middenin het teeltseizoen was voor ons ook niet echt bespreekbaar. We weten dat we op een tijdelijke positie zitten maar het is toch wel netjes om minstens een half jaar opzegtermijn te geven en rekening te houden met niet alleen juridische argumenten maar ook met teelt technische aspecten. Dus het werd toen 1 november. In de tussentijd waren we naarstig op zoek naar een plek om naartoe te verhuizen, compleet met oproepen voor andere plekken, massaal netwerken en een crowd funding campagne om de verhuiskosten te dekken.

Gedurende de zomer bleek dat er 1: geen klant was voor een kantoor 2: er 1,5 miljoen m2 kantooruimte leegstaat in de regio en 3: dat er pas in juli 2025 mogelijkheden zijn om aangesloten te worden op het elektriciteitsnet. En dan houden we nog geen rekening met een inmiddels benodigde stikstofvergunning waardoor de bouw in heel Nederland inmiddels op slot zit. Door alle druk die er desondanks werd uitgeoefend werd de stemming er niet beter op.

Onze campagnes leverden inmiddels wel wat op. In mei konden we een kas in Rijsenhout van 10.000 m2 in gebruik nemen maar die kas kon alleen gebruikt worden voor kasgroenten want er is nauwelijks een toegangsweg, geen parkeerruimte en ook geen buiten areaal (voor koude grond teelt, wat de bulk van onze teelt is). Als nieuwe uitvalsbasis voor M.E.E.RGroen is deze plek dus niet zo geschikt.

Een tweede locatie kwam in zicht via de gemeente. Die heeft een 10-jarenplan om bij de Meerkerk aan de Bennebroekerweg een eveneens duurzame woonwijk te bouwen: het Lincolnpark. Daar is voor ons voor 10 jaar de mogelijkheid om een soort wijkpark voor sociale cohesie op te zetten. Dat heet in goed Nederlands place making. Maar het beschikbaar maken van die plek, van ook 1 ha (200m x 50m) gaat niet zo snel. Dat heeft met procedures en vergunningstrajecten te maken maar ook met het vinden van € 80.000 om alles te verhuizen van Park 2020 naar het Lincolnpark. Op het Lincolnpark is nl nog helemaal niets behalve een kleivlakte waar t/m 2022 aardappels en graan werd verbouwd. Eind december 2022 is de status dat de vergunning nog een paar maanden op zich laat wachten en dat we in natura € 20.000 voor de verhuizing hebben gerealiseerd en in geld € 630. Dat is nog geen € 80.000.

Wat ons betreft lijkt het meeste rationele scenario om in 2023 de vergunning te regelen en dan de basis infrastructuur (keet, boomgaard, water, stroom, weg, en windsingel) aan te leggen en dan zoetjes aan te gaan verkassen terwijl we nog tot 1 november 2023 blijven telen op Park 2020. Vanaf 1 november 2023 kunnen we dan helemaal over: ruim op tijd voor de start van mogelijke bouwwerkzaamheden rond juli 2025.

Het wordt spannend of dit scenario realiteit wordt.

3.7.3 Pharostuinen (nr 67 in tabel 1)

Farmkitchen is een cateringorganisatie voor bedrijven en is gevestigd in de Pharostoren op het stationsplein Hoofddorp op 300 m van de Voedseltuin. De Pharostoren van 80 m hoog is ingericht volgens de meest duurzame bouw- en gebruiksprincipes vandaar dat Farmkitchen er ook zit als restaurant. Voor het restaurant en boven het restaurant zijn twee tuinen aangelegd met daarin vooral bloemen voor een groene en biodiverse uitstraling en kruiden voor de keuken. Die tuinen, samen 150 m², hebben wij deels aangelegd in 2022 en beheren we tweewekelijks of maandelijks afhankelijk van het seizoen. Ook is er een insectenhotel geplaatst.

3.7.4 Kas Rijsenhout: The Fig tree (nr 68 in tabel 1)

Een van de leukste ontwikkelingen van 2022 was de samenwerking die ontstond met Landgoed ‘The Fig Tree’. Zoals zo vaak rolde het balletje weer zoals je nooit had kunnen bedenken. Op de boomweggeefdag in Hoofddorp kwam iemand langs voor boompjes waar we mee in gesprek raakten. Natuurlijk was de zorg over het feit dat we net gehoord hadden dat we weg moesten van Park 2020, onderdeel van dat gesprek. Het echtpaar was de 3^e generatie teler van een Hortensia snijbloemenkwekerij. Hun kinderen zagen in de voortzetting daarvan geen toekomst maar wilden ook de relatie met het erfgoed niet opgeven. Dus ze namen de 2 kassen van samen 10.000 m² wel over maar met een andere insteek. De Hortensia’s werden stap voor stap uitgefaseerd en in plaats daarvan hebben ze Airbnb cabins voor verhuur gebouwd en een theetuin voor lunches, partijen en high teas. Ook wordt een deel van de kas verhuurd aan mensen die een eigen groentetuin willen. Daarmee had slechts 3000 m² van de kas een andere bestemming gekregen dus er was ruimte over waar ze een bestemming voor zochten.

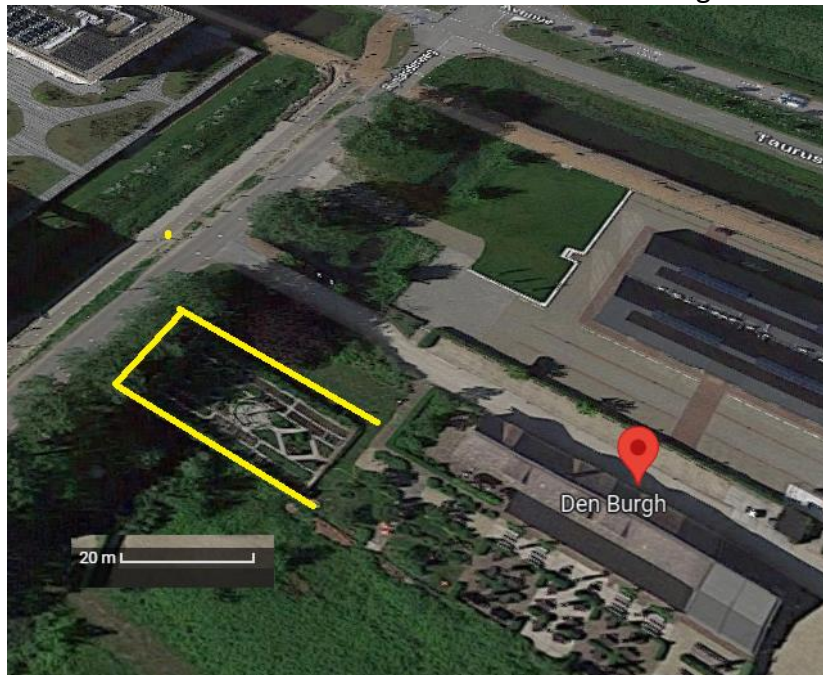
De kas: Van Hortensia’s naar groenteteelt

Op 23 maart was de uitdeeldag. Op 29 maart maakten we in de kas kennis met de eigenaren Richard en Bruna en op 31 maart konden we al, op een regenachtige dag, met 12 Hageveld stagiaires aan de gang om het eerste stukje kas te ontginnen. Ook op 20 april was er een bedrijf met 20 mensen daarvoor beschikbaar en werden de eerste gewassen (bonen, pompoenen, courgette, tomaten, komkommers, basilicum, etc.) al ingezaaid op 500 m². Zo werkten we het hele jaar door en kregen voor september 2500 m² klaar en ingezaaid. Het mooie van deze kas is dat er een volledig werkend klimaatsysteem is en overall druppelirrigatie. Dat maakt dat de productie ten opzichte van de kas in Park 2020 het dubbele is, die is weer 2x zo hoog als op de compost op Park 2020 daarbuiten en die is weer 2x zo productief als de opgewaardeerde kleigrond van de Nanningatuin. Minder positief is dat er in de tomatenteelt twee plagen zijn ingeslopen. Een bladmineerder die alle tomatenbladgroen opsoupeert in de loop van augustus en een larfje die ook vanaf augustus bijna alle tomaten zelf infecteert. Dus tomatenteelt is de komende 2 of 3 jaar nauwelijks een optie in deze kas. Dat gaan we dus vooral doen in de kas van Park 2020.

deels een vijver wordt gegraven en deels woningen worden geplaatst. Voorlopig suddert dat proces nog door maar de plannen (zie kaart) zien er veel belovend uit.

3.7.6 Tuin Restaurant Den Burgh (nr 70 in tabel 1)

De tuin bij restaurant Den Burgh van ca 500 m² hebben we in 2018 aangelegd. Na 3 jaar nam het restaurant het beheer in eigen handen maar mede door de Corona problematiek is dat in het slop geraakt. Eind 2022 hebben we de banden weer aangehaald en het beheer weer ter hand genomen. Daarmee is Den Burgh ook weer als een van de afnemers uit de andere tuinen in zicht gekomen.

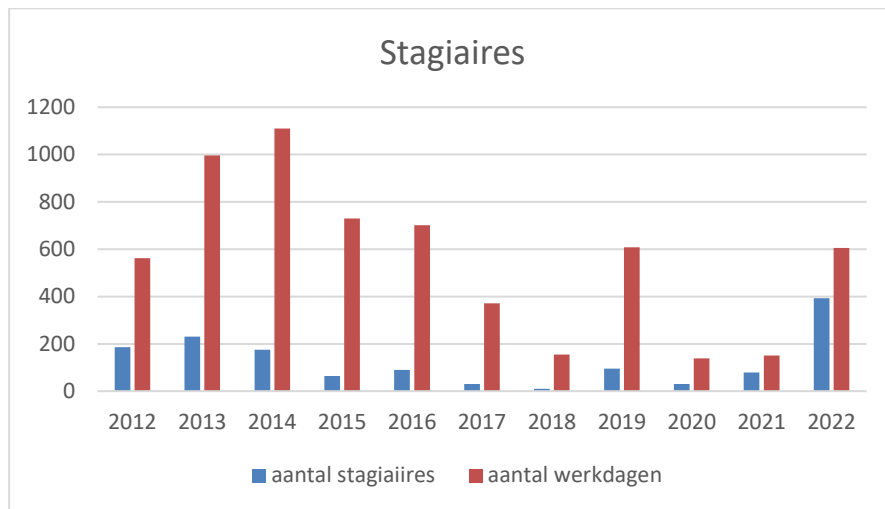
De tuin bij Restaurant Den Burgh: met gele lijnen aangegeven

3.8 Educatie (nr 71 in tabel 1)

Educatie is een prominent onderdeel van de M.E.E.RGroen-doelen dat door alle werkprocessen heen loopt. Een aantal activiteiten heeft een meer dan gemiddeld educatie element en dat zijn vooral de maatschappelijke stages van middelbare scholieren en leerwerkstages van MBO en HBO studenten. Aan stages wordt extra aandacht gegeven om bij jonge professionals en middelbare schoolleerlingen, die gekozen hebben voor een groene richting, de verbinding tussen de theorie op school en het grote verschil met werkzaamheden in de praktijk te leggen.

En daarbij gaat het vooral om praktisch inzicht ontwikkelen, werkmotivatie en het leren toepassen van theorie op alle mogelijke manieren: van rekenen, natuurkunde, scheikunde, topografie, geschiedenis en biologie tot ethiek, marketing, management en politiek.

De hoge aantallen van 2012 tot 2017 komen vooral voor rekening van het (verplichte) maatschappelijke stageprogramma wat toen ingevoerd werd. Toen het niet meer verplicht was, zakte die aantallen snel in. De zeer lage aantallen van 2020 en 2021 zijn grotendeels gerelateerd aan de krampachtigheid waarmee er met Corona regels wordt omgegaan. In onze open lucht activiteiten lopen we geen of nauwelijks Corona risico's maar dat is aan onderwijs protocollen niet besteed.

Het verloop van de aantallen stagiaires en het aantal gewerkte stagedagen

Aan de 2022 cijfers is te zien dat er nog wel behoefte bestaat aan stages in de natuur. Van 30- 90 stagiaires in de Corona tijd sprongen we weer terug op 400. Wel zijn het vooral maatschappelijke stage groepen van 1 dag geweest. Dat is te zien aan het feit dat die 400 verschillende stagiaires samen maar 600 mensdagen mee hebben geholpen. Van 2012 t/m 2019 waren het vooral stagegroepen die een hele week of 2 maanden lang mee werkten. Het lijkt erop dat het hele leven steeds vluchtiger wordt. Er waren ook scholen die met een stage van 1,5 uur weg probeerden te komen. Dat soort groepen nemen we niet aan. Dan is het alleen maar een gratis rondleiding en een vorm van green washing, niet een stage waar wat gedaan wordt.

Toekomstbestendigheid van leerlingen:

Onze zorgen over het steeds theoretischer worden van het onderwijs en de toekomstbestendigheid van de leerlingen die dat oplevert, hebben we proberen te verwoorden in een voordracht op een vakconferentie van biologieleraars. Onze schets van de motivatie en de praktische vaardigheden van leerlingen die we op stage krijgen en ons aanbod om samen een programma op te zetten om wat meer praktische en ecologische vaardigheden op te zetten werd niet opgepikt. Ook de leraren lijken vast te zitten in de ratrace om geld voor vakanties en boodschappen te verdienen en in het systeem dat door het Ministerie van Onderwijs opgelegd wordt. Jammer, maar helaas.

4. Financiën

Het financiële jaarverslag wordt door de accountant apart opgemaakt maar in dit inhoudelijk verslag is het wel de moeite waard enkele aspecten van onze financiële situatie en strategie te vermelden.

In tegenstelling tot veel organisaties meten wij onze effectiviteit niet zozeer in economische termen. Stichting MEERGroen is een 'sociale onderneming' waar het meer gaat om de maatschappelijke en ecologische effecten. Als die effecten voldoende groot en veelbelovend zijn, kunnen wij ons permitteren om ook projecten op te pakken waar andere dan financiële muziek in zit. Oftewel niet gerelateerd aan een 'verdienmodel'. Van de 71 projecten waar we in 2022 aan hebben gewerkt, werden er 22 betaald door opdrachtgevers (waaronder de gemeentes Haarlemmermeer, Teylingen en Heemstede), twee projecten (nestkasten en insectenhôtels bouwen en de boeken Code Rood en Bomen om bij weg te dromen) bedruipen zichzelf. Verkoop van groente en fruit leverde ca € 14.000 op en van allerlei kanten ontvangen wij kleinere of grotere vergoedingen voor deelactiviteiten voor het organiseren van NLdoet projecten en

burendagen. Wel kregen we in 2022 een behoorlijk aantal giften en prijzen waaronder wederom donaties van € 15.000, € 1.500 en € 400 van mensen die ons werk op waarde weten te schatten en de reeds genoemde VOORBeeldprijs van € 20.000, een Meerlandenfondsdonatie van € 450 en bijdragen van bedrijven die bij ons een werkdag hielden en donaties van mensen die blij waren gratis bomen te ontvangen en bijdragen voor de verhuizing.

We zijn een burgerparticipatie- en een natuurorganisatie. Het zwaartepunt zit niet bij onze 'back office' zoals bij veel bedrijven, maar die focus ligt buiten in het veld. Voor elke euro die we binnen krijgen, proberen we 10 euro Maatschappelijke, Ecologische, Educatieve, Economische en Recreatieve (M.E.E.E.R.) meerwaarden terug te geven.

Zolang natuur en groenbeheer meer als een kostenpost dan als een (essentiële) waarde worden gezien blijft het financieel tobben.

Door de enorme respons op de meerbomen.nu actie gloort er hoop dat we daar met Urgenda en veel andere partijen als partners een betere positie in kunnen verwerven. Daarmee hopen we dat de respons gaandeweg gaat omslaan van gretigheid voor 'gratis' boompjes, naar het vertalen van respect en waardering in mogelijkheden om een professionele organisatie op te zetten die in heel Nederland en Europa de zorg over het klimaat om kan zetten in een handelingsperspectief. De ontwikkelingen met grote bedrijven en de EU eind 2021 bieden ons hoop dat we in 2022 (eindelijk) grote stappen in die richting gaan maken. Eind 2022 is daar met een aantal banken en multinationals een stap in gezet. Laten we hopen dat dat proces doorzet.

2023 wordt weer een interessant jaar in dat perspectief.